

VIESTI

Piikittäjän auttaja

Jani Keto työskentelee sairaanhoitajana suuressa huumeidenkäyttötilassa Kööpenhaminassa.

Asiakkaat ovat yhteiskunnan sairaimpia, ja joukossa on myös suomalaisia nuoria.

4 Miten laadulla voi kilpailla?

7 Jukka Orma maailmanpolitiikan arkipäivässä

26 Suomen Diakonia-opiston rehtorin haasteet

> 4/2016

Heli Simonen välittää lähihoitajaopiskelijoille ajatuksen, että kaikki ihmiset on hoidettava. "Ei pidä antaa mielenterveysongelman tai päihtymystilan hämärtää sitä, että jokaista pitää kunnioittaa."

24

- 3 Pääkirjoitus: Olli Holmström
- 4 Miten hallita laatua kilpailutuksissa?
- 7 Kolumni: Jukka Orma on seurannut maailman menoa
- 10 Reportaasi: Euroopan suurin huumeidenkäyttöhuone sijaitsee Kööpenhaminassa.
- 13 Kolumni: Heli Suominen kaipaa palautetta
- 14 Henkilö: Sote-professori Mats Brommels uskoo laatuun
- 20 Ikäihmiset muistelevat elämänsä valokuvatyöpajassa
- 24 Aikojensa sankarit: Hanna Masalin ja Heli Simonen
- 26 Juha-Petri Niiranen Diakoniaopiston rehtoriksi
- 35 Kolumni: Karin Strandberg pohtii jouluevankeliumin viestiä

Viesti Helsingin Diakonissalaitoksesta
122. vuosikerta

Ilmestyy neljästi vuodessa
www.viestilehti.fi

Päätoimittaja
Riku Siivonen
riku.siivonen@hdl.fi

Kannen kuva
Kari Pullinen

Ulkoasu
AD Iiro Törmä
Ulkoasukonsepti Markus Frey

Julkaisija
Helsingin Diakonissalaitos
p. 09 77 501
Alppikatu 2, 00530 Helsinki

Tämän numeron tekijät
Antti Järvi, Ilkka Karisto,
Ari Lahdenmäki, Anna-Sofia
Nieminen, Jukka Orma,
Olli-Pekka Orpo, Kari
Pullinen, Anu Silfverberg,
Heli Suominen, Juha Törmälä,

Painopaikka
Grano, Kuopio
ISSN-L 1235-1024
ISSN 1235-1024 (Painettu)
ISSN 2323-5845 (Verkojulk.)

Tilaukset ja osoitteenmuutokset
Helsingin Diakonissalaitos
Neuvontapalvelut p. 09 77 501
viesti.osoitteet@hdl.fi

Yhdessä juhlavuoden kynnyksellä

PERTTI NISONEN

"Rohkenemme sanoa, että juhlivalla Suomella on varaa kantaa vastuuta kaikkein heikoimmista."

MAAMME VALMISTAUTUU JUHLIMAAN itsenäisyyttään tilanteessa, jossa kansakunnan sisäinen yhtenäisyys on koetuksella. Kuin muistutuksena haavoittuvuudestamme on juhlavuoden teemaksi valittu "Yhdessä". Tähän teemaan mekin liitymme juhliessamme 150-vuotista säätiötämme. Itse asiassa voimme tuoda aivan oman vahvan viestin tuohon juhlaan ottamalla aktiivisen roolin verkottajan ja keskustelun herättäjänä.

Juhlavuonna nostamme – kuin kissa häntäänsä – niiden ihmisten arvostusta, jotka tekevät päivittäistä työtään heikoimmassa asemassa olevien kanssa. He mahdollistavat monille kokemuksen yhdessä toimimisen rakentavasta voimasta. Teemme tekoja, jotka muuttavat ihmisten elämää paremmaksi. Luomme mahdollisuuksia inhimillisesti arvokkaaseen elämään.

ROHKENEMME MYÖS SANOA, että juhlivalla Suomella on varaa kantaa vastuuta kaikkein heikoimmista. Näemme, että ihmisillä on kykyä ja halua kantaa yhdessä vastuuta toisistaan.

Me tiedämme, että kaikille ihmisarvoisen huomisen rakentaminen ei onnistu yksin. Haasteisiin on kyettävä tarttumaan ja ratkaisuja on kyettävä etsimään yhdessä. Siksi tuo teema on kuin meille asetettu mainio haaste: Me nostamme esiin kysymyksiä, jotka vaativat kaikkein eniten ratkaisemista yhdessä. Tarjoamme ratkaisu- ja toimintamalleja, jaamme osaamistamme ja opimme muilta. Toimimme vuorovaikutuksessa yhdessä ympäröivän yhteiskunnan kanssa.

KOKEILEMME, EREHDYMME JA OPIMME yhdessä. Organisaatiot eivät näet kuole siihen, että ne tekevät vääriä asioita. Ne kuolevat siihen, että ne jatkavat aikanaan oikeiden asioiden tekemistä liian pitkään. Meidän on varmistettava, että Helsingin Diakonissalaitos on tavalla tai toisella olemassa vielä 150 vuoden päästä. Emme voi tuudittautua harhaan, että maailma ympärillämme pysyy muuttumattomana. Meidän on uudistuttava kaikilla tasoilla ja kyettävä tekemään päätöksiä, joilla turvaamme diakoniatyön edellytykset ja toimintamme uudistamisen.

Yhtenä esimerkkinä tästä on se juuri saavutettu ratkaisu, jossa HDL, Diacor ja Terveystalo ryhtyvät rakentamaan tulevaisuutta yhdessä. Uskomme voivamme yhdessä rakentaa huomisen sotea ja hyvinvointiyhteiskuntaa, jossa kansakunnan sisäinen yhtenäisyys voisi toteutua hyvinvoinnin oikeudenmukaisena jakaantumisenä.

Ensi vuosi on juhlavuosi. Voimme aloittaa sen ylpeänä tehdystä työstämme ja siitä, mitä tulemme jatkossakin tekemään. Huolehrikaamme yhdessä siitä, että meillä on rohkeutta välittää asiakkaistamme, yhteistyökumppaneistamme ja toinen toisistamme.

Olli Holmström
Toimitusjohtaja, Helsingin Diakonissalaitos

Miten mitata laatua kilpailutuksissa?

Johtaja Heli Alkila Diakonissalaitokselta kaipaa kilpailutuksiin laatupisteitä. Silloin kysyttäisiin, mitä palveluita sovittuun hintaan tarjotaan. Diakonissalaitos kehittää palveluinnovaatioita. Yksi sellainen on hävikkiruokaravintola.

TEKSTI > ANU SILFVERBERG KUVITUS > IIRO TÖRMÄ

HELSINGIN KAUPUNKI kilpailutti vuonna 2015 sosiaali- ja terveystalviteidun, minkä seurauksena A-klinikkasäätiö sai hoitaakseen Hiv-positiivisten palvelukeskuksen ja Diakonissalaitos sosiaali- ja terveystalviteidun.

Aiemmin oli juuri toisin päin.

”Asiakkaat vaihtuivat siinä sitten näin, viuh”, sanoo Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n asumis- ja päihdepalveluiden johtaja **Heli Alkila** ja tekee käsillään ristiin menevän liikkeen.

”Näin voi kilpailutus ratketa. No, me palveluntuottajat teimme yhteistyötä, jotta asiakkaiden siirtyminen tapahtuisi mahdollisimman joustavasti.”

EI KILPAILUTTAMISESSA Alkilan mielestä mitään vikaa ole: ”On hyvä asia, että myös uudet palveluntuottajat tulevat markkinoille.”

Mutta sitä voisi miettiä tarkemmin, miten kilpailutetaan:

”Jos lopullisena kriteerinä on hinta, mahdollisuus kehittää palveluita kilpailutusten kautta jää.”

Hinnan sijaan Alkilasta olisi syytä painottaa laatua. Ja jos laatu ratkaisee, pitää päättää, mitä se on.

PERINTEISESTI SUOMALAISISSA kilpailutuksissa on voittanut se, joka tekee halvimman tarjouksen. Tämä suosii isoja toimijoita.

Asiakkaiden kannalta kilpailutus voi tietysti tuoda mukanaan parannuksen, mutta jatkuvuus siitä puuttuu. Kun palveluntarjoajat vaihtuvat, tutut paikat ja tutut työntekijät voivat muuttua muutama vuoden välein.

ALKILA OSOITTA HDL:n työhuoneensa valkotaulua, jolle on hahmoteltu yhden voitokkaan tarjouskilpailun periaatteet. Tampere kilpailutti huumehoidon palvelukokonaisuuden ja päätti tehdä sen uudella tavalla. Ensinnäkin se kartoitti olemassa olevat palvelut ja niiden ongelmat. Tässä kuultiin asiakkaita, työntekijöitä, omaisia. Palveluiden käyttäjät olivat määritelleissä, mitä ”laatu” tarkoittaa.

Tarjouspyynnössä laatupisteet korostuivat, ja niiden mittaamisesta oli tehty mahdollisimman konkreettista. Palveluntuottajia vaadittiin esimerkiksi listamaan viisi uutta toimintatapaa eli muodikkaasti innovaatiota, jotka lisäävät sekä asukkaiden osallisuutta että kustannustehokkuutta ja hoidon vaikuttavuutta.

DIAKONISSALAITOKSEN HOIVA OY osallistui kilpailutukseen konsortiona Pirkanmaan Sininauha ry:n kanssa ja voitti kilpailutuksen. Yksi esitelty innovaatio oli hävikkiruokaravintola, jossa kuntoutujat tekevät ruokaa kauppojen ylijäämämäärästä. Idea perustui aiempaan kokemukseen.

”Tiesimme Stoorin päiväkeskuksen ja muiden yksiköiden perusteella ennestään, että yhdessä ruokailu vähentää selvästi häiriökäyttäytymistä ja väkivaltilanteita.”

Lisäksi Diakonissalaitos sai pisteitä vertaistalviteidun eli vertisien valmennusmallista ja asiakasedustajien roolista korvaushoitoyhteisöissä. Asiakasedustajat valitaan vaaleilla, ja he ovat mukana henkilökunnan kokouksissa ja ristiriitatilanteissa.

”Ja sitten meillä on opintopiiriminta asumis- ja päihdepalveluissa: eri työryhmien edustajat oppivat yhdessä jostain valitusta aiheesta, joka voi olla vaikka saattohoito tai asumisen tuki.”

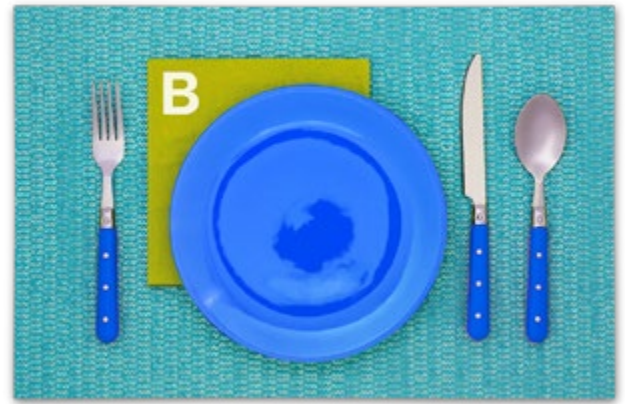
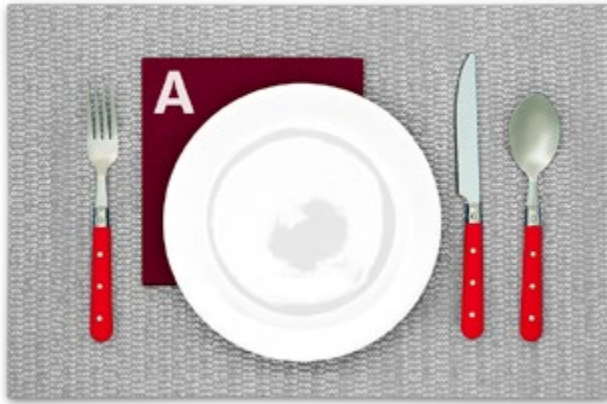
JULKISESSA KESKUSTELUSSA sotepalveluiden laadulla tarkoitetaan yleensä lähinnä henkilöstömitoituksia, se on montako työntekijää yksikössä vähintään on asiakasta kohti. Alkilan mukaan henkilöstömitoituksen pitäisi olla vain vähimmäisvaatimus. Jos tuijotetaan yksinomaan päälukua ja ajatellaan sen riittävän, se voi sokeuttaa ongelmille. Ihmiset kun voivat toimia väärinkin.

”Tiedetään, että hoitoyhteisöissä voivat alkaa elää ihan eri säännöt kuin muussa yhteiskunnassa”, hän sanoo. ”Mitoitukset eivät tätä poista.”

Alkila puhuu sen sijaan mielellään yhteistuotannollisuudesta. Se kuulostaa

*"Olisi
absurdia
kieltää
ihmisiltä
seurustelu-
suhteita.
On meillä
vietetty
häitäkin."*

”Yksi esitelty innovaatio oli hävikkiruokaravintola.

varsin byrokraattiselta mutta tarkoittaa käytännössä sitä, että palveluiden käyttäjä on mukana joka vaiheessa: kilpailutuksessa, palveluiden suunnittelussa, kehittämisessä päivittäisessä työssä.

Kun Diakonissalaitoksella rekrytoidaan työntekijöitä uuteen yksikköön, infotilaisuudessa on asiakkaita kertomassa, mitä on hyvä palvelu. Heitä kuullaan myös työntekijöiden valmistuksessa. Nyt kun Tampereelle valitaan henkilökuntaa, ryhmähaastattelussa on palveluiden käyttäjien edustaja mukana arvioimassa työnhakijoita.

ALKILAN MUKAAN nyt näkyy merkkejä siitä, että tilaajat – eli kaupungit ja kunnat – ovat alkaneet miettiä laatukilpailulle oikeita kriteereitä.

”Esimerkiksi Järvenpää painotti päihdepalveluissa sitä, että on referenssiä asunto ensin -periaatteen mukaisista asumispalveluista.”

Tampereella on tarjottu asumispalveluissa keppiä ja porkkanaa. Siellä palveluntuottaja saa sanktioita tai bonusta sen mukaan, toteutuvatko kilpailutuksessa asetetut tavoitteet. Tavoite voi esimerkiksi olla, että tietty prosentti kuntoutujista siirtyy vähemmän tuet-

tuun asumismuotoon.

”Kilpailutusten ehtoissa voitaisiin painottaa myös pysyvyyttä: palveluntuottaja saa jatkaa keskeytyksettä seuraavalla kierroksella, jos luvatut tavoitteet toteutuvat”, Alkila sanoo.

”Tai sitten voisi lähteä siitä, että kaupunki määrittelee hinnan ja palveluntuottajat tekevät tarjouksen siitä, millaista palvelua voivat sillä tuottaa. Asiakas valitsee sen palvelun, joka parhaiten vastaa hänen tarpeitaan.”

Porissa bonusjärjestelmä on tänä talvena viety pidemmälle: jos mielenterveyskuntoutujien asumispalvelujen järjestäjä saa bonuksen, se sitoutuu maksamaan osan siitä asukkaalle. Kun asukas esimerkiksi siirtyy tuetusta asumisyksiköstä omaan kotiin, hän saa palvelusetelin tai muun palkkion.

Taustalla on ajatus, että kuntoutuminen ei ole vain yrityksen vaan myös asiakkaan itsensä ansiota.

Diakonissalaitos ei osallistunut Porin kilpailutukseen, mutta Alkilasta idea on loistava.

”Lisää tällaista!” hän sanoo.

DIAKONISSALAITOKSELLA on kehitetty laajennetun työyhteisön mallia, joka tarkoittaa palvelutuotannon ja kansalaistoinnan rinnakkaiseloa työpaikalla.

”Se ei tarkoita työntekijöiden korvaamista, vaan yhteisön avaamista ulospäin. Omaiset, läheiset, vapaaehtoiset, opiskelijat, kaikki otetaan mukaan työyhteisöön. Silloin yhden asiakkaan elämässä on paljon enemmän ihmisiä tuomassa laatua ja tekemässä hyvää työtä.”

Se edellyttää kuitenkin koko henkilökunnan valmentamista uuteen toimintatapaan. Työntekijät ovat vastuussa siitä, että vapaaehtoiset otetaan kunnolla vastaan, ohjeistetaan perinpohjaisesti ja että kullekin heistä etsitään itseä kiinnostavaa hommaa, selkeitä täsmätehtäviä.

Diakonissalaitoksen Hoivan Sannan kodissa asuu 48 muistisairasta ja

viisi mielenterveyskuntoutujaa ja heidän yläkerrassaan 24 opiskelijaa, jotka saavat opintopisteitä, kun pitävät seuraa tai tekevät pieniä avustavia töitä. Se vapauttaa ammattilaisten työaikaan siihen, mitä muut eivät osaa.

”Meillä on niin paljon sellaista, mitä voivat tehdä muutkin.”

Laajennettu työyhteisö tukee asiakkaan kuntoutumista, joka taas on loppujen lopuksi sitä, mistä tilaaja palveluntuottajalle lopulta maksaa ”laatuna”.

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖSSÄ valmistellaan parhaillaan lakimuutoksia ihmisten itsemääräämisoikeuden vahvistamisesta sosiaalihuollossa.

Yksilöllisyyden toteutuminen ei ole Suomen sotepalveluissa ollut selvä: monissa asumispalvelupaikoissa esimerkiksi asukkaiden ulkona liikkumista, vuorokausirytmisiä ja sosiaalisia suhteita kontrolloidaan eri tavoilla.

Suurten yksiköiden työtoiminta voi olla monotonista puurtamista, jossa omat kiinnostukset eivät paina. Omasta huoneesta ei saa poistua tietyn ajan jälkeen, ja jopa asukkaiden väliset parisuhteet on paikoin kielletty.

Diakonissalaitoksella on Alkilan mukaan kiinnitetty näihin asioihin huomiota.

”Meillä on pyritty purkamaan tämmöiset rajoitteet pois ja lähdetään siitä, että elämä olisi mahdollisimman normaalia. Olisi absurdia kieltää ihmisiltä seurustelusuhteita. On meillä vietetty häitäkin.”

Alkila avaa työläppäritään ensi vuoden toimintasuunnitelman luonnoksen. Siinä mainitaan muun muassa, että vuonna 2017 Diakonissalaitos pyrkii vaikuttamaan kilpailutusten ehtoihin etukäteen neuvottelemalla. Kohdasta Vaikuttavuuden parantaminen hän lukee ääneen: ”Rohkea diakonia näkyy työntekijöiden uskalluksena luopua tarpeettomasta ammatillisesta vallankäytöstä.”

Jukka Orma

Kirjoittaja on muusikko, joka tunnetaan muun muassa Sielun Veljet -yhtyeestä.

Olen seurannut maailman menoa

MIELENKIINNOLLA OLEN SEURANNUT syksyn mittaan maailman menoa. Jo pitemmän aikaa joissain piireissä kyteneet, perinteisen politiikan reunamilla eläneet ajatukset ovat löytäneet purkautumisreitin protestipuolueiksi nimetyistä väylistä.

Monet meistä ovat ihmeissään, häkeltyneitä ja jopa kauhuissaan. Ympäristön turvallisina pidetyt rakenteet ovat yhtäkkiä tuntemattoman uhan alla. Vaikka yhteiskunnallisessa keskustelussa on demokraattisissa valtioissa aina ollut rajustikin vastakkaisia näkemyksiä, ovat ne kuitenkin olleet ”in the box”, joidenkin tunnistettavien raamien sisällä.

On tiedetty, mitä erilaiset ryhmittyvät kannattavat ja ajavat takaa. Yleishumanistiset, eurooppalaisina pidetyt sivistysarvot on hyväksytty joltisenkin samalla tavalla poliittisen kentän laidasta laitaan. Ainoastaan painotuksissa on lopultakin ollut eroja.

”Pelko ja kauhu on käsin kosketeltavaa.”

YK:N IHMISOIKEUKSIEN julistuksen perusarvoja on kunnioitettu yhtä lailla vihreiden ja markkinaliberaalien, vasemmiston ja keskustan kuin uskovaisten ja kapitalistienkin leireissä. Jopa anarkistiset liikkeet ovat julkisessa keskustelussa johtavien ajattelijoidensa suulla puhuneet tasa-arvosta, väkivallattomuudesta ja demokratiasta tärkeinä yhteiskunnallisina elementteinä.

Nyt on ilmassa jotain uudenlaista. Halutaan muutosta, vaikka ei tiedetä, mitä se tuo tullessaan.

Johnny Rottenin ”Don’t know what I want but I sure know how to get it” on realisoitunut vaaliurnilla ympäri läntistä maailmaa. Euroopassa puhutaan avoimesti rajojen sulkemisesta, Venäjä on ottanut selkeästi kiistävän kannan länsimaiseen demokraattiseen parlamentarismiin omalla ohjatulla demokratiakäsityksellään, britit päättivät brexitin myötä harpata tuntemattomaan ja Yhdysvalloissa tapahtuu – ilmeisesti **Donald Trumpin** myötä – ennennäkemätön poliittinen suunnanmuutos. Ranskan tulevat vaalit

saattavat tarjota yhtä häkellyttävän yllätyksen **Marine Le Penin** myötä.

NORMAALISTI JULKISUUDESSA niin sanottua sivistynyttä ääntä pitävät ihmiset tulivat yllätetyiksi totaalisesti. Matto on vedetty jalkojen alta, eikä sieltä paljastukaan kova lattia, vaan Kadonneen aarteen metsästäjistä tuttu Sielujen kaivo täynnä käärmeitä, kuoriaisia, matoja, outoja tuntemattomia ötököitä.

Pelko ja kauhu on käsin kosketeltavaa. Tulevaisuus on vailla totuttuja suuntaviivoja, gallupit virheellisiä, media häkeltynyt.

ELÄMME JÄLKITOTUUEDELLISTA aikaa, sanoo tutkija. Lähdekritiikki ei enää merkitse mitään, kvalitatiivinen on muuttunut kvantitatiiviseksi: kunhan ajatusta toistetaan sosiaalisessa mediassa tarpeeksi, siitä tulee totta. Poliittika on kaupan siinä missä kännykät, onnellisuuskurssit ja autotkin. Pelottaako?

Joltisenkin samantapaisesta epävarmuudesta rakentuu nistien, hairahtuneiden, epäonnistuneiden, syrjäytyneiden ja muun yhteiskunnallisen pohjasakan maailma. Näillä ihmisillä ei koskaan ole ollut ääntä päättäjien kuulla, ei sanan säilää heilutettavana, ei paikkaa minkäänlaisen keskustelun osallistujana, ei tarvetta saati mahdollisuutta lifestyle-valmentajiin.

Siihen elämään kuuluu ainoastaan ulkopuolisuus, häpeä, ylenkatse ja nimenomaan jatkuva pelko jokaisesta tulevasta hetkestä. Huominenkin tuntuu olevan liian kaukana suunnitelmien tekemiseen, kunhan selviäisi seuraavasta askeleesta, ratikkakydyistä, hengenvedosta, luukkuveloista, valheiden jäljistä, vääristä syytöksistä.

Ei tilaa suurille ajatuksille, ei aikaa yleishumaanille pohdiskelulle. Maailma on kaukana, elämä on tässä ja nyt.

On vain pelko. Samankaltainen pelko, jota kunnialliset kansalaiset tuntevat protestipuolueiden kannattajien ja väärinähenestäjien uhan edessä.

Miltä nyt tuntuu, kun turva rapisee, huomina kauhistaa, epävarmuus jäytää jokaista hetkeä? Kun edessä on elämysmatka toiseen todellisuuteen ilman paluulippua.

Tervetuloa maailman reunalle, uuteen tulevaisuuteesi.

> *Artikkeli*

Tuhat neliötä huumeidenkäytölle

H17 on Pohjoismaiden suurin huumeidenkäyttöhuone. Täällä sairaanhoitaja neuvoo tarvittaessa, miten heroini pistetään turvallisesti, ja käytön jälkeen voi vaikka mennä patjalle lepäämään. Se pelastaa ihmishenkiä.

TEKSTI > ARI LAHDENMÄKI KUVAT > KARI PULLINEN

Tässä talossa
Kööpenhaminan
trendialueella ei
toimi taidegalleria
vaan tuhatneliöinen
huumeidenkäyttötila.

H17

Louise Rugne Mårtensén työskentelee tiloissa, joiden värityksen on tarkoitus vaikuttaa huumeidenkäyttäjien miellentilaan. Käyttöhuoneissa värit ovat hillittyjä, täällä henkilökunnan puolella inspiroivia.

KÖÖPENHAMINA. Halmtorvet Kööpenhaminan Kødbyenissä eli Lihakylässä voisi kuvittaa sanakirja-artikkelia gentrifikaatiosta. Hyvätuloiset nuoret tanskalaiset hörpiskelevät terveellisiä juomiaan ja haukkailevat raukeina pieniä ruoka-annoksiaan kalliissa ravintoloissa. Polkupyörät seisovat telineissä odottamassa hetkeä, jolloin he päättävät vaihtaa kuppilaa.

Ennen tämä alue rautatieaseman liepeillä houkutteli puoleensa lähinnä juopuneita grönlantilaisia, suomalaisia laitapuolenkulkijoita ja maailmankansalaisia eli narkomaaneja. Historia ei ole vaipunut tyystin unholaan, sillä täällä voi yhä vetää kaikkia mahdollisia aineita, vieläpä luvan kanssa.

Kauniisti restauroituun matalaan lihateollisuusrakennukseen voisi kuvitella taidegallerian, mutta talo kuuluu Kööpenhaminan kaupungin sosiaalitoimelle. Kööpenhamina tarjoaa täällä palvelujaan yhteiskunnan kaikkein huono-osaisimmille jäsenille.

VASTAANOTTOTISKIN takana seisoo kolme nuorta naista. Heidät tunnistaa työntekijöiksi harmaista puseroista ja mustista T-paidoista, joissa lukee H17. Se tulee osoitteesta Halmtorvet 17.

Tämä on Pohjoismaiden suurin huumeidenkäyttötila, tanskaksi fixerum.

Pohjoismaisittain tällainen päihdepalvelu on itse asiassa harvinainen. Tanskassa on muutamia vastaavia tiloja, ja sellainen toimii myös Norjassa. Suomessa, Ruotsissa ja Islannissa huumeidenkäyttötiloja ei ole.

H17 avasi ovensa 2. elokuuta. Täällä on 12 huumeiden polttopaikkaa ja kahdeksan pistopaikkaa. Niihin on koko ajan jonoa.

Emme pääse tänään kuvaamaan huoneita, koska tunnelma on kuulemma kireä. Kaksi päivää aiemmin täällä oli riehuttu puukon kanssa.

Vastaanottopisteen vieressä näky tuo mieleen oopiumiluolan Tintti-sarjakuvasta Sininen lootus: patjoilla lojuu viitisen miestä täysin kujalla juuri vedetyistä fikseistä.

Kokaiini on Kööpenhaminassa niin edullista, että sitä pistetään täällä enemmän kuin heroiniä. Kokaiinia, heroiniä ja niiden sekoitusta myös poltetaan.

KÄYTÄVÄN PERÄLLÄ on H17:n johtajan Louise Rugne Mårtensénin, 43, työhuone. Hän on koulutukseltaan sosiaalitaloustieteilijä ja on opiskellut myös sukupuolentutkimusta. Ennen tänne tuloaan

hän johti naisten asuntolaa.

Mårtensénin alaisina on 11 sairaanhoitajaa, yhdeksän sosiaalitaloustieteilijää ja varajohtaja, joka on koulutukseltaan sairaanhoitaja.

Täällä tarjottava palvelu on osa haittojen vähentämiseen tähtäävää huume-politiikkaa, ja sen idean voi tiivistää näin: koska huumeriippuvaiset joka tapauksessa käyttävät aineita, heille halutaan tarjota tila, jossa on läsnä terveydenhoitohenkilökuntaa. Korvaushoitoa näissä tiloissa ei ole tarjolla.

Henkilökunta neuvoo käyttäjiä turvalliseen pistämiseen, kiinnittää huomiota tulehduksiin ja aloittaa ensihoidon, jos käyttäjän hengitys pysähtyy heroiiniyliannostuksen vuoksi. (Niin tapahtuu noin kahdesti viikossa.)

Sopivan hetken koittaessa henkilökunta kysyy asiakkailta, olisivat-

”Huumeidenkäyttöhuone tähtää päihdehaittojen vähentämiseen.

H17 LUKUINA

> 11 165 pistosta

> 19 665 polttoa

> 1 252 kävijää (217 naisia)

(2.8. - 7.11.2016)

H17:ään suunnitellaan työpajoja. Yöaukioloakin suunnitellaan, mutta palvelut on tarkoitettu vain huumeita täällä käyttäville. Siksi ruokailua kummoisempia lisäpalveluja ei ole haaveissa.

ko nämä kiinnostuneita vaikkapa korvaushoidosta.

Käyttäjät ovat hankkineet huumeensa itse, eikä niillä saa käydä tiloissa kaupaa. Hoitajat eivät pistä huumeita, mutta neuvovat tarvittaessa turvallisempaa pistotekniikkaa. Puhtaat käyttövälineet saa täältä.

Käyttöhuoneessa voi viipyä 45 minuuttia. Etenkin kokaiinia monta päivää käyttäneet jäävät sen jälkeen usein lepäämään aulan patjoille. Niillä saa makoilla kuka tahansa, joka on käyttänyt täällä huumeita.

TANSKASSA ON keskieurooppalaiseen tapaan Suomea enemmän heroisiin ja kokaiinin käyttäjiä, ja täällä ollaan riippuvuuksien hoidossakin muita Pohjoismaita kokeneempia. Silti H17:n avaaminen kohtasi vastustusta.

”Poliitikot puhuivat paljon siitä, houkutteleeko tämä uusi, iso käyttöhuone huumeriippuvaisia Ruotsista, Norjasta ja Saksasta”, Mårtenssen sanoo.

Hänen mukaansa täällä on jonkin verran ruotsalaisia, suomalaisia ja norjalaisia asiakkaita, mutta hän ei ole havainnut, että nämä olisivat tulleet Kööpenhaminaan käyttömahdollisuuden vuoksi.

”Myös jätteistä esitettiin huolta,

mutta olemme voineet osoittaa, että tällaiset tilat nimenomaan vähentävät käytettyjen neulojen ja ruiskujen päätymistä ympäristöön.”

Mårtenssen uskoo avoimeen keskusteluun naapuruston kanssa.

”Sitä ei pidä torjua vaan tulee tuoda faktat esille”, hän sanoo.

H17 ON AVOINNA joka päivä kello 7.30–23.30. Paraikaa pohditaan, pitäisikö sen olla auki öisinkin.

”Tarvetta olisi, sillä vieraamme käyttävät huumeita yölläkin”, Mårtenssen sanoo.

Kööpenhaminassa on myös ympäri-vuorokautisesti auki oleva käyttöhuone, joka on kuitenkin H17:ää pienempi. Siellä on tilaa 75 neliometriä, H17:ssä tuhat.

”Muut käyttötilat ovat sitä paitsi hyvin lähellä asutusta, tämä ei. Useimmissa kaupungeissa tällaiset tilat ovat joka tapauksessa keskusaseman lähellä, kuten tämäkin. Jos ollaan lähiössä, kukaan ei tule.”

Mårtenssenin mukaan käyttäjille ollaan kehittämässä tänne erilaisia työpajoja. Lisäksi pyrkimys olisi tarjota heille ruokaa.

”Muuten esimerkiksi pesulat

ja peseytymistilat ovat muualla, sillä emme halua tänne muita kuin huumeidenkäyttäjiä.”

Myös järjestöt pyörivät Tanskassa käyttöhuoneita. H17:stäkin keskusteltiin, pitäisikö sen olla kunnan vai järjestön ylläpitämä. Mårtenssenin mielestä kaupunki on oikea palveluntuottaja.

”Olen hyvin, hyvin tyytyväinen siihen, että tästä tehtiin julkinen. Minusta on kaupungin velvollisuus pitää huolta niistä, jotka eivät itse kykene itsestään huolehtimaan”, Mårtenssen sanoo.

Täältä saavat apua kaikki huumeiden käyttäjät. Asiakkaiden ei tarvitse olla Tanskan kansalaisia eikä edes kööpenhaminalaisia.

Se tosin on aiheuttanut ongelmia, sillä Kööpenhamina sai toimintansa valtionosuutena 58 miljoonaa kruunua, mutta viikko sitten hallitus päätti luopua rahoituksesta.

”Nyt Kööpenhaminan pitää löytää tuo raha jostain muualta. Se tarkoittaa, että ensisuoijat, yökahvilat ja etsivä sosiaalisyö saavat vähemmän”, Mårtenssen valittelee.

ENSIHOITAJA (AMK) Jani Keto, 34, on keskuksen ainoa suomalainen sairaanhoitaja. Suomenruotsalainen Keto pää-

Jani Kedon mielestä sairaanhoidon työntekijät suhtautuvat Tanskassa huumeriippuvaisiin inhimillisemmin kuin Suomessa ja Ruotsissa.

”Moni suomalaisnuori on suunnitellut muuttoa Kööpenhaminaan.

see työssään käyttämään välillä myös toista äidinkieltään suomea.

”Kohtaan suomalaisia asiakkaita suurin piirtein joka toinen päivä. He kokevat olonsa turvallisemmaksi, kun saavat puhua suomea. Tanska on heille hyvin vaikeaa, ja minulle heidän on helppo sanoa esimerkiksi, että haluavat hoitoon”, Keto kertoo.

Osa suomalaisista on viisissäkymmenissä ja asunut Kööpenhaminassa kauan.

”Heillä on käynyt tarpeeksi hyvä tuuri, etteivät ole kuolleet yliannostukseen.”

Mutta täällä käy myös nuoria suomalaisia, sellaisia jotka ovat ensi kertaa Kööpenhaminassa.

”Heitä yritän yleensä varoittaa siitä,

että kaupungissa liikkuu tosi vahvoja aineita”, Keto sanoo.

Kun nuoret ovat huomanneet, kuinka halpaa kokaiini Kööpenhaminassa on, moni on sanonut Kedolle aikovansa muuttaa kaupunkiin. Keto on pyrkinyt jarruttelemaan.

”Olen sanonut heille, että tänne on tosi vaikea muuttaa ja asuminen on todella kallista.”

Keto laittaa nuuskan huuleensa ja miettii, miksi huumeidenkäyttäjien suhtaudutaan Tanskassa terveydenhuoltoalalla inhimillisemmin kuin Suomessa ja Ruotsissa, joista hänellä on niin ikään kokemusta.

”Hirveän huonosti hoitohenkilökunta esimerkiksi Ruotsissa kohtelee narkomaaneja”, Keto sanoo.

”Se johtuu varmaan siitä, etteivät hoitajat tunne tätä ihmisryhmää. Kuitenkaan kukaan ei ole valinnut itse, että tulee hänestä tulee narkkari. Meillä kaikilla ei ole ollut niin hyviä sosiaalisia suhteita ja kotiympäristöä.”

Hän kaipaisi H17:n kaltaisia hoitopaikkoja Suomeenkin.

”Ilman muuta. Niin saataisiin vähennettyä hepatiitti C:tä ja hiv:täkin”, Keto sanoo.

Myös H17:n johtaja Louise Rugne

Mårtenssen kannustaa suomalaisia perustamaan käyttöhuoneita.

”Se pelastaa valtavasti ihmishenkiä ja vähentää ruiskujenvaihtopaikkojen naapuruston jäteongelmia. Lisäksi käyttöhuoneet parantavat terveydenhuollon tasoa niillä, joita on vaikea saada tavanomaisen terveydenhuollon pariin”, Mårtenssen sanoo.

Kun Helsingin Diakonissalaitos 2000-luvun alussa avasi palvelukeskuksen suomenalaisille huumeita käyttäville hiv-positiivisille, myös pistohuoneen tarjoaminen oli pohdinnassa. Juuri nyt se ei kuitenkaan ole ajankohtaista, sanoo Diakonissalaitoksen päihdepalvelujen ylilääkäri **Outi Kuikanmäki**.

Sitten vuoden 2000 buprenorfiinista on tullut heroiinin sijaan käytetyin opiatti Suomessa. Sillä ei ole samanlaista yllänostusriskiä kuin heroiinilla, jonka käyttäjän turvallinen pistotilanne voi pelastaa kuolemalta.

Kuikanmäki myöntää kyllä muut käyttöhuoneisiin liittyvät positiiviset vaikutukset.

”Mutta mielestäni nyt Suomessa olisi tärkeämpää lisätä korvaushoitojen kattavuutta. Meillä on muuhun Eurooppaan nähden todella huonot kattavuusluvut”, hän sanoo.

Heli Suominen

Heli Suominen on toimittaja ja viestintäkonsultti.

”Ihan hyvä” ja muita julmuuksia

JOITAIN ASIOITA ETENKIN nuorten naistyöntekijöiden on lähes mahdoton ymmärtää. Se tuli todistettua jälleen viime viikolla.

”Oliko tässä sun mielestä niinku mitään järkeä, tai siis jotain relevanttia?” kysyi kollega palaverin päätteeksi.

Olimme juuri käyneet läpi hänen tekemänsä suunnitelmaa. Siinä oli paljon hyvää, useita oivalluksia ja muutama kohta, joihin ehdotin muokkauksia. Olin todennut lähtökohdat hyvin ymmärretyiksi, luovan idean mielenkiintoiseksi ja esimerkit kattaviksi.

Luulin sanoneeni nämä asiat, siis antanut hyvää palautetta. Mutta kollega, kunnianhimoinen kolmikymppinen, ei ollut joko ymmärtänyt tai uskonut sitä.

Esimerkki kuvaa sitä, kuinka hankalaa palautteen antaminen ja ymmärtäminen on.

TUTKIMUKSEN ja elämäkokemuksen perusteella olen oppinut hieman, mistä kiikastaa.

1. Myönteinen palaute menee itsekriittiseltä työntekijältä täysin ohi korvien, jos se on ylimalkaista. Jos haluaa kehua, mikään ei ole pahempaa kuin todeta ”ihän hyvä”. Sen sanoja yleensä tarkoittaa antaa kehuja. Kunnianhimoinen palautteen saaja kuulee sen järjestään ”aivan pasaka”. Muita aina väärin ymmärrettyjä muotoiluja muuten ovat ”todella ok”, ”sinänsä hyvä” ja ”älä ota tätä henkilökohtaisesti”. Ne kannattaa poistaa omasta sanavarastosta. Myönteinen palaute pitää oikeastaan perustella pomminvarmemmin kuin kriittinen, jotta se uskotaan.

2. Perille menevän myönteisen palautteen antaminen on tärkeämpää kuin virheiden korjaaminen. Uskon siihen, että tyytyväinen ihminen, jonka ei tarvitse pelätä asemansa puolesta, on rohkein ja luovin. Tämän puolesta puhuu myös tutkimus. Johtajakirjoissa usein siteeratun tutkimuksen mukaan tiimit, joissa positiivista puhetta on moninkertaisesti negatiiviseen verrattuna, ovat kaikista tehokkaimpia ja tuloksellisimpia. Se oli tärkein yhteinen nimittäjä menestyville tiimeille – ja toisen tutkimuksen mukaan myös tärkein selittäjä pitkien avioliittojen takana. Tietysti tulosta voi vaivata muna-kana-ongelma: hyvää työtä tekevissä tiimeissä on helppo puhua myönteisesti muista ja työstä.

3. Keskimäärin kannustusta tarvitsevat eniten nuoret naiset, jotka ovat itsekriittisyyden mestareita. Enemmän kuin konkreettisia ohjeita tai palautetta he tarvitsevat kannustusta ja uskon valamista siihen, että he ovat lahjakkaita ja osaavat paljon. Muutoin heidän oma itsekriittisyytensä jarruttaa luovuutta ja rohkeutta.

4. Monesti oma arvio itsestä ja muiden näkemykset ovat ristiriidassa. Silloin on tärkeää, että palautteen antaja ja saaja tuntevat toisensa ja uskovat toistensa hyväntahtoisuuteen. Minä kuulen läheisimmiltä työkavereiltani mielelläni aika raadollistakin palautetta, koska tiedän että he arvostavat minua ja haluavat palautteella joko auttaa minua tai yhteistä työtavoitettamme. Sen sijaan vieraamalta kollegalta rankka arvio voi tuntua hämmäntävältä, ilkeältä tai tarkoitushakuiselta.

5. Toisin kuin luulisi, hyödyllistä kriittistä palautetta on loppujen lopuksi todella vaikea saada. Sitä vasta jouduinkin nyhtämään. Itselläni on nykyisin tapa kysyä työkavereilta yhteisen ponnistuksen jälkeen: ”Mikä olisi voinut mennä vielä paremmin?” Se tuottaa usein teräviä oivalluksia, jotka otamme seuraavalla kerralla huomioon.

PALAUTTEEN ANTAMINEN ja myönteisyyteen keskittyminen ei ole siis niin yksinkertaista kuin helposti luulisi. Asiantuntijamentaliteetilla varustettuna ihmisenä olen usein kiinnostunut siitä, mitä tekeillä olevalle työlle pitäisi tehdä – olipa kyse artikkelista, kampanjasuunnitelmasta tai videokäsikirjoituksesta – kuin siitä, että kaikilla olisi mukava olla. Työn menestyksen kannalta pitäisi kuitenkin keskittyä vähintään yhtä paljon ihmisiin kuin työn tuloksiin, ainakin jos haluaa kehittää omaa työpaikkaansa pitkällä aikavälillä. Tiedättehän niillittäjätyökaverin tai -pompon, jolle mikään ei kelpaa?

Ei pidä unohtaa myöskään yhtä tärkeää kannustavan palautteen tarvitsijaa: itseään. Kuinka usein omat ajatuksemme työstä pyörivätkään siinä, mitä kaikkea vielä pitäisi tehdä, mitä ongelmia työhön liittyy ja mikä ei mennyt aivan putkeen? Välillä kannattaa taputtaa itseään olalle ja kehua konkreettisesti, kattavasti ja lämpimästi.

”Toivon, että sote-uudistus ei valmistu koskaan”

TULEVAISUUDEN TERVEYDENHUOLLOSSA MENESTYY SE, JOKA TARJOAA PARASTA LAATUA, USKOO SOTE-PROFESSORI MATS BROMMELS.

TEKSTI > ILKKA KARISTO KUVAT > LEHTIKUVA / VESA MOILANEN

”OLENMINÄ VÄHÄNKUMMASTELLUT, miksi sote-uudistus on Suomessa niin vaikea. Muissa Pohjoismaissa yhtä mittavia uudistuksia on tehty ihan järkevissä aikataulussa”, sanoo professori **Mats Brommels** Folkhälsanin avarassa kabinetissa Helsingin Töölössä.

Brommels on Folkhälsanin hallituksen puheenjohtaja, mutta varsinainen virkatyö hänellä on Tukholman Karoliinissa instituutissa. Hänen erityisalaansa on terveydenhuollon hallinto. Nyt hänellä on lohdullista kerrottavaa. Suomessa on kuin onkin otettu viime aikoina merkittäviä edistysaskeleita sote-ratkaisussa.

”Ensimmäinen ja tärkein asia on se, että palveluiden järjestämisvastuu siirtyy de facto valtiolle”, Brommels sanoo. ”Ja koska valtio rahoittaa, se myös valvoo, kontrolloi ja ohjaa. Tä-

Selvityshenkilöryhmän puheenjohtaja professori Mats Brommels sosiaali- ja terveysministeriön tiedotustilaisuudessa Helsingissä 31. toukokuuta 2016. Professori Brommelsin johtama selvitysryhmä luovutti väliraporttinsa liittyen palvelua tarvitsevan asiakkaan valinnanvapauteen ja monikanavarahoituksen yksinkertaistamiseen osana sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta.

> Henkilö

”Tuhon siemen kylvettiin vuoden 1972 kansanterveyslain yhteydessä, vaikka laki sinänsä oli ideologisesti oikein.”

mä on tärkeää ennen kaikkea alueellisen tasa-arvon kannalta. Vain valtio pystyy huolehtimaan siitä, että alueellinen tasa-arvo voi toteutua.”

Toinen merkittävä uudistus liittyy valinnanvapauden lisäämiseen. Tässä asiassa Brommels tosin on hieman jäävi kehuja, sillä hän toimi puheenjohtajana sosiaali- ja terveysministeriön asettamassa selvitysryhmässä, joka viime keväänä pohti valinnanvapautta terveydenhuollossa.

Ryhmä päätyi suosittelemaan mallia, jossa perusterveydenhuolto hoidetaan sote-keskuksissa. Niitä voi ylläpitää niin yksityinen yritys, kunta kuin järjestökin. Asiakas voi valita niistä mieleisensä.

Toisin kuin monet vasemmistopolitiikot Brommels näkee yksityisten yritysten nykyistä vahvemman roolin vahvistavan julkisesti rahoitettuja sote-palveluja. Näkemys voi kuulostaa nurinkuriselta, mutta Brommels ajattelee näin:

Tällä haavaa yksityinen ja julkinen puoli kilpailevat keskenään, mikä on johtanut siihen, että yksityiselle puolelle pakenevat sekä maksukykyiset asiakkaat että parempia työsopimuksia ja -oloja hainkailevat lääkärit. Uusi sote-järjestelmä lopettaa kilpailun: julkinen sektori, yksityiset firmat ja kolmas sektori ovat samalla puolella tuottamassa samanlaisia palveluita ja kilpailevat enää vain laadulla.

”Jos meidän ehdotuksemme toteutuvat, asiakasmaksut ovat kaikille samat, kuten myös palveluiden tuottajille maksettavat korvaukset, olipa sote-keskus sitten yksityisen, julkisen tai kolmannen sektorin ylläpitämä. Tämä johtaa laatukilpailuun eikä hintakilpailuun.”

Milloin sote-uudistus on valmis?

”Tekisi mieli sanoa, että sen ei koskaan pitäisi valmistua. Suomessa on sellainen tendenssi, että järjestelmä pitää rakentaa ensin täysin valmiiksi ja sitten toteuttaa. Siitä ei vain koskaan tule niin valmista, että toteutusvaiheeseen päästäisiin”, Brommels sanoo.

”Uudistus olisi mahdollista käynnistää jopa keskeneräisenä ja jatkaa sitten kehittämistä ja tehdä

korjausliikkeitä. Tällöin olisi myös pienempi riski sille, että uudistuksesta seuraa jotain täysin odottamatonta tai katastrofaalista.”

MATS BROMMELSIN MUKAAN Suomen on välttämättömyyden vuoksi uudistaa sote-järjestelmänsä. Ongelmat ovat ennen kaikkea perusterveydenhuollossa – erikoisraanahoito toimii erinomaisesti.

”Niin toimi perusterveydehuoltokin vielä 30 vuotta sitten”, Brommels sanoo. ”Tuhon siemen kylvettiin vuoden 1972 kansanterveyslain yhteydessä, vaikka laki sinänsä oli ideologisesti oikein”, Brommels sanoo.

”Siinä unohdettiin keskeinen kansanterveystyö, sairauksien ennaltaehkäisy, ja sen sijaan jokaiseen kuntaan rakennettiin hieno terveyskeskus laboratorioineen ja röntgenpalveluineen, mikä oli tietysti ihan mieletöntä.”

Tulevaisuudessa vanhat terveyskeskukset voivat muodostua kunnille hankaliksi riippakiviksi, ne kun eivät välttämättä sovellu enää 2000-luvun tarpeisiin.

”Luulen, että ainoa vaihtoehto on purkaa ne.”

Brommels uskoo, että tulevaisuuden Suomessa terveydenhuoltopalveluiden tarjoajat eivät enää omista omia toimitilojaan.

”Sehän nähdään jo nykyisistä isoista ketjuista kuten Attendosta – eiväthän ne omista mitään. Kiinteistösjoiittajat ja vakuutusyhtiöt omistavat ne pytingit. Uskon, että näin käy yleisemminkin.”

SUOMALAISELLE SOTE-KESKUSTELULLE on tyyppillistä tietty ideologisuus ja kärjistävyys. Aina kun joku ehdottaa yksityisille firmoille nykyistä isompaa roolia, ilmoille lentää syytöksiä monikansallisten veronkiertäjäfirmojen suosimisesta, hyvinvointivaltion tuhoamisesta ja Amerikan mallin ajamisesta. Ja jos taas ottaa puheeksi yksityistämisen haittapuolet, saa kuulla olevansa menneessä maailmassa elävä holhousvaltion kannattaja tai jopa kommunisti.

Harvemmin pureudutaan tarkemmin siihen, miten yksityisten yritysten ja julkisen vallan joko-

”Tanskalaiset ovat erittäin tyytyväisiä saamaansa hoitoon. Yksi mittari tosin ei näytä hyvältä – ihmisten terveys.

linjat tosiasiaissa menisivät. Mats Brommelsin mukaan Suomessa ei missään tapauksessa voida siirtyä täysin vapaaseen hintakilpailuun.

”Ainoa tapa toteuttaa se olisi siirtyä laajamittaisesti henkilökohtaiseen budjetointiin, jossa jokainen saisi tietyn potin rahaa ja kävisi shoppailemassa palveluita. Yhdysvalloissa tätä on käytetty, mutta ei sielläkään kovin laajasti.”

Paremmat vertailukohdat löytyvät lähempää. Brommelsin mielestä maailman toimivin sote-järjestelmä on Tanskassa. Siellä perusterveydenhuolto nojaa edelleen vanhaan perhelääkärijärjestelmään, mutta lääkärit toimivat tiiviissä yhteistyössä kunnan viranomaisten kanssa. Erikoissairaanhoidon puolestaan on jaettu viiden alueen vastuulle, ja valtio valvoo tarkkaan laatua ja tekee tarvittaessa uudistuksia.

Tanskalaiset ovat erittäin tyytyväisiä saamaansa hoitoon, ja kustannuksetkin ovat pysyneet kurissa. Yksi mittari tosin ei näytä hyvältä – ihmisten terveys.

”Ongelma Tanskassa on se, että ihmiset polttavat tupakkaa ja juovat viinaa. He ovat onnellisia, mutta kuolevat nuorempina kuin Norjassa, Ruotsissa tai Islannissa. Mutta huono kansanterveys johtuu huonoista elintavoista eikä terveydenhuoltojärjestelmästä.”

Myös Ruotsin nykyinen malli on Brommelsin mielestä hyvä – ja se muistuttaa hyvin paljon Suomen kaavailtua järjestelmää.

”Peruseriaatteet ovat samat. Mutta olennaista on se, että olemme pystyneet ottamaan huomioon koko joukon kielteisiä kokemuksia Ruotsista”, Brommels sanoo.

Tärkein oppi on se, että sote-keskusten rahoituksesta riittävän suuren osan pitää olla kiinteää. Ruotsissa eräillä alueilla terveyskeskusten rahoitus perustui lääkärikäyntien määrään – seurauksena oli nopea kasvu lääkärikäynneissä.

Ruotsin kokemukset antavat toivoa myös pienille yrityksille ja järjestöille. Ne eivät välttämättä jääkään isompien jyräämiksi.

”Kun Ruotsissa lähdettiin vuonna 2010 soveltamaan valinnanvapausmallia, sosiaalisektorille syntyi 860 uutta yritystä. Pienyritykset tulevat toimeen aika pienelläkin asiakasjoukolla syrjäseu-

duillakin, ja on täysin realistista, että näin tapahtuu myös Suomessa, etenkin sosiaalipuolella ja vanhustenhuollossa.”

PELKÄSTÄÄN HYVIÄ UUTISIA Brommelsilla ei kuitenkaan suomalaisille ole. Hän pitää selvänä, että terveydenhuollon asiakasmaksut tulevat nousemaan. Se johtuu pitkään jatkuneesta tilastollisesta trendistä, jota ei ole onnistuttu missään länsimaassa kääntämään: 1950-luvulta lähtien terveydenhuollon menot ovat kasvaneet nopeammin kuin kansantalous.

”Kun tämä kuilu yhä levenee, se johtaa väistämättä siihen, että kotitalouksien maksuosuus kasvaa, jos haluamme pitää veroasteen siedettävänä. Veroaste ei voi nousta yli 50 prosentin, koska se johtaisi verokapinaan, jonka jälkeen julkisrahoitteista sote-järjestelmää olisi vaikea pitää yllä.”

Entistä kovemmat asiakasmaksut eivät varmaankaan miellytä kansalaisia. Erityisen kipeästi ne kirpaisevat kaikkein köyhimpiä, jotka jo nykyisellään käyttävät terveystalvuuksia vähemmän kuin muut. Tutkimuksista tiedetään, että asiakasmaksujen korotukset vähentävät köyhien lääkärisissä käynntejä.

”Tämä on sosiaalipoliittinen ongelma, johon pitää ilman muuta puuttua sosiaalipoliittisin keinoin”, Brommels sanoo. ”Kun asiakasmaksut nousevat, sitä pitää kompensoida alemmissa tuloluokissa tulonsiirroilla.”

On todennäköistä, että korkeampien asiakasmaksujen vuoksi yhä useammat ihmiset alkavat maksaa omasta vakuutusturvastaan. Tämä ei Brommelsin mukaan ole sinänsä vielä ongelma, koska hyvin toimeentulevilla on varaa vakuutuksiin. Vaara piilee siinä, jos julkinen ja yksityinen puoli ajautuvat toisistaan niin etäälle, että rikkaat eivät enää halua osallistua julkisten palveluiden rahoittamiseen.

”Se on minusta hyvin suuri vaara. Sen takia on tärkeää trimmata julkista järjestelmää ja luoda siitä entistä enemmän yhteinen julkisrahoitteinen järjestelmä, jossa tuottajina ovat myös yksityinen ja kolmas sektori. Näin vältetään yksityisen ja julkisen puolen kilpailuasetelma, joka johtaa siihen, että julkinen sektori vain rapautuu ja yksityinen voi hyvin ja kasvaa.”

HDL sivut

Uutiset > Henkilöt > Tapahtumat

Muistot palaavat kuvatyöpajassa

Tärkeiden kuvien kautta ikäihmiset käyvät elämänsä läpi. **Sivu 20**

Luotsi uusilla vesillä

Toisen asteen koulutus on murroksessa, ja vasta perustetun Suomen Diakonia-opiston ruorissa olevalla Juha-Petri Niirasella on visio. Perinteisten oppilaitosten yhdistämisellä saadaan lisäarvoa opiskelijoille. Koulutusta tarjotaan yhä myös niille, joiden asema oppimismarkkinoilla on keuhko.

Sivu 26.

Alppikadulla juhliitaan ensi vuonna

Suomi täyttää sata vuotta ja Helsingin Diakonissalaitoksen taival tulee siihen nähden vielä puolitoistakertaiseksi. Diakonissalaitos juhlii molempia merkkipäiviä yhdessä kaikkien kanssa.

Sivu 32.

Marja Mosander: ”Meidän piti valita kuva jostain itselle tärkeästä paikasta. Minä valitsin nykyisen kotini. Olen kodittomana syntynyt, sillä olen lähtenyt äidin vatsassa, kun paettiin Viipurista. Meidän piti valita myös symbolikuva, ja keksin heti, että se on kotini ikkunasta näkyvä linnunpönttö. Linnunpönttöhän on koti ja turva, jonkun toisen antama mahdollisuus päästä paikoilleen. Se on aika huima symboli, koska se liittyy tavallaan myös pakolaisuuteen.”

Kuvia ja muistikuvia

Kotikallion palvelukeskuksessa vanhuksat voivat käydä elämänsä läpi itselleen tärkeiden kuvien kautta. Työpajan tuotoksista syntyy myös näyttely.

TEKSTI > ILKKA KARISTO KUVAT > LEENA LOUHIVAARA & HAASTATELTUJEN KOTIALBUMIT

SYYSKUISENA tiistaiaamuna kahdeksan ihmistä on kokoontunut Helsingin Pitäjänmäellä Kotikallion palvelukeskuksen pieneen neuvotteluhuoneeseen. Valokuvaaja **Leena Louhivaara** heijastaa valkokankaalle valokuvia, joista yhdessä näkyy **Anna-Maria Haikosen** kouluaikojen luokkakuva. Se on otettu Kuismalan koulussa Pietarin – silloisen Leningradin – lähistöllä ennen toista maailmansotaa.

”Ensimmäisen vuoden kävimme koulua suomen kielellä. Sitten tuli kielto. Kun palasimme lomilta, opettajat eivät

enää vastanneet meille suomeksi, venettä vain puhuivat”, Haikonen kertoo.

Käynnissä on valokuvaaja Louhivaaran vetämän ”Omakuva – sata vuotta suomalaisena 2017” -projektin työpaja. Osallistujat ovat palvelukeskuksen ympäristössä asuvia vanhuksia, ja projektin yksi tavoitteista on yhteisöllisyyden vahvistaminen: jokainen osallistuja saa kertoa oman elämänsä merkityksellisistä hetkistä itse valitsemiensa valokuvien kautta, ja usein käy niin, että jollakulla toisella on vastaavanlaisia muistoja.

Anna-Maria Haikosen tarina on

tosin poikkeuksellinen – ja poikkeuksellisen hurja. Hän oli 14-vuotias, kun tuli äidin kanssa lähtö Siperiaan. Siellä meni viisi vuotta, eikä siltä ajalta ole kuvia.

”Siperiassa ei ollut valokuvan ottajia.”

Haikonen muistelee ääneen leiriläisille tarjottua keittoa ja tarkkaan punnittuja leipäannoksia – 600 grammaa työssä käyville ja 300 grammaa muille. Yhteen huoneeseen oli ahdettu kuusi ihmistä. Siperiasta lähdön päivämäärä on sekin tarkasti muistissa: ”17. toukokuuta vuonna 1947. Ihan oikeassa junassa

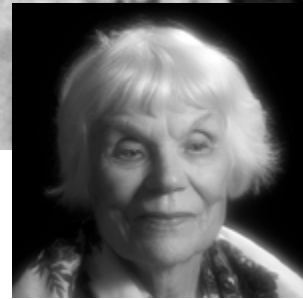

Esa Pyyne: "Olen käynyt ensimmäisen kerran Töölönlahdella vuonna 1944 tai 1945. Isä vei meidät sinne usein kävelyille. Se oli tärkeä paikka perheellemme ja kohtaamispaikka lähistön asukkaille. Siellä pelattiin jalkapalloa ja käytiin eväsretkillä. Asuin pitkään Töölössä ja kiersin joka aamu Töölönlahden koiran kanssa. Pois muutettuani en ollut käynyt siellä lainkaan, mutta nyt kiersin Leenan [Louhivaara] kanssa Töölönlahden ja hän otti tämän kuvan ja kyseli muistoistani. Se oli todella hieno kokemus."

Anna-Maija Haikonen: "Tässä kuvassa on Toksovan kirkko. Minun vanhempani ovat käyneet siellä rippikoulut. Kirkko oli Neuvostoliiton aikana 35 vuotta kiinni. Siellä järjestettiin tansseja ja elokuvanäytöksiä. Nyt kirkossa käy taas saarnaajia. Ei ihminen ole lintu puun oksalla. Ihminen pitää hommata oma maapalananen ja tehdä siihen koti. Viime kesänä olin kolme kuukautta vanhalla kotiseudullani. Lähtiessäni pakkasin itse kasvatettuja perunoita mukaani, mutta rajalla minulta vietiin ne pois. Sanoivat, ettei Suomeen saa tuoda perunoita."

Inkeri Suominen: "Meitä oli neljä tyttöä ja kuusi poikaa. Vanhin siskoni sai pidettyä pojat kurissa, itse en siinä onnistunut. Tuolla järven takana näkyy Roinilan kylä. Sieltä meni auto Viipuriin. Meillä Kirvussa oli kuuluisa luonnonparantola. Siellä tarjottiin vain kasvisruokaa ja siitä tuli sanonta 'heinää etteen ja pyly veteen'. Muistan, kun ihmiset ihmettelivät yhtä parantolan vierasta: miksi tuo hullu juoksee edestakaisin? Paavo Nurmi se siinä harjoitteli."

"Matkalla sotilaat tulivat kysymään, mitä mä haluan siitä lehmästä. En sanonut sanaakaan. Mistä mä olisin tiennyt, mikä lehmän hinta on? Muistaakseni sain siitä 200 markkaa.

Mauno Turunen: "Tässä kuvassa meille on laitettu tavallista hienommat puvut. Lähdin kuvan ottamisen jälkeen tuo puku päällä ongelle ja putosin suonsilmäkkeeseen. Palasin yltä päätä mudassa, ja tietäähän sen, mitä äiti sanoi. Oppikoulun kuudennelta luokalta lähdin sotaan. Kun palasin kotilomilta, isä aina vei hevosella takaisin junalle ja siinä ehti jutella vakavampiakin. Mietin siihen aikaan, että mitä rupean tekemään, jos selviän sodasta hengissä. En lopulta jatkanut tilan pitämistä, ja hyvä niin, se oli pieni tila. Se myytiin sitten pois."

Tuija Laisola: ”Tämä kuva on vuodelta 1945. Olen puolivuotias, ja äitini on 20-vuotias. Kuva on minulle tärkeä siksi, että äitini kuoli nuorena, vain 41-vuotiaana. Meitä pyydettiin valitsemaan myös kuva paikasta, joka on itselle erityisen tärkeä. Valitsin kuvan Pihlajatieltä, jossa asuin lapsena ja nuorena. Äidin kuoltua näin unen, jossa äiti oli elossa. Seisoin tuossa Pihlajatiellä, ja äiti lähti tulemaan luokseni. Pelkäsin, että hän ei selviä luokseni elävänä, mutta kävikin niin, että kävellessään äiti vain nuortui ja nuortui ja muuttui eläväksi. Tämä kuva symboloi sitä unta.”

tultiin. Matka kesti kymmenen päivää ja sitten tultiin Pietariin.”

Vastapäätä Haikosta istuva **Inkeri Suominen** vietti lapsuutensa Karjalan kannaksella Kirvun kylässä 150 kilometrin päässä Anna-Maria Haikosen kotipitäjästä. Hänkin joutui sodan aikana jättämään lapsuuskotinsa, mutta suunta oli eri.

”Meille annettiin määräys, että Suomen puolelle pitää siirtyä puoleenyöhön mennessä. Isoisäni tuli pyytämään, että pidä pässiä, kun hän tappaa sen. En varmana mene, ajattelin ja juoksin piiloon marjapensaaseen taakse”, Suominen kertoo ja osoittaa vanhaa valokuvaa.

Evakkomatka tehtiin jalan. Suominen oli 14-vuotias. Naapurilta hän sai kuljetettavakseen kolme lehmää ja lupauksen saada pitää niistä yksi, pian poikiva, itsellään.

”Muut jätin matkalle mutta sen hiehon pidin. Matkalla sotilaat tulivat kysymään, mitä mä haluan siitä lehmästä. En sanonut sanaakaan. Mistä mä olisin tiennyt, mikä lehmän hinta on? Muis- taakseni sain siitä 200 markkaa. Sotilaat teurastivat ja söivät sen heti.”

SOTA-AIKA NOUSEE työpajassa esiin tämän tästä eikä ihme, onhan melkein kaikilla osallistujilla siitä omakohtaisia muistoja. Mutta iloimpiakin aiheita kuvissa toki on: hääkuvia, tanssivia lastenlapsia, omia kotipihoja, kesämökkejä ja kukkaistutuksia.

Leena Louhivaara järjesti ensimmäisen valokuvatyöpajan Kotikalliossa viime huhtikuussa. Yksi osallistujista, 76-vuotias **Marja Mosander**, kehuu kokemusta ”erittäin positiiviseksi”.

”Kuvien katsominen ja niistä puhu-

minen herätti uusien ajatusten myrskyn. Rupesin miettimään, minkälainen ihmisen oikein olen”, hän sanoo.

Mosander huomasi, että kuvien analysoiminen laukaisi hänessä myös palavan tarpeen kirjoittaa muistoja paperille. Niitä tulikin sitten sivutolkulla. Ilahduttavaa työpajassa oli myös se, että sen aikana oppi tuntemaan naapureitaan aivan eri tavalla. Joskus löytyi yllättäviä yhteyksiä.

”Kävi ilmi, että yhden Tuijan kanssa olimme käyneet samaa partiota, mutta emme silloin tunteneet, koska olen viisi vuotta häntä vanhempi. Kummallakin on sukujuuria Parikkalassa, joten meidän olemme melkein sukulaisia!”

*Omakuva - sata vuotta suomalaisena
2017 -valokuvanäyttely palvelukeskus
Kotikalliossa tammikuussa 2017 ja Helsingin
Diakonissalaitoksessa myöhemmin.*

Sairaanhoito ja sen opetus on aina ollut keskeinen osa HDL:n toimintaa. Kuvassa sisar Hanna opettaa diakonissoja todennäköisesti 1920-luvun taitteessa.

Hoitotyön opettajat Hanna ja Heli

HDL on opettanut hoitotyötä melkein 150 vuotta. Vuodenvaihteessa koulutustehtävä siirtyy Suomen Diakoniaopistolle, mutta yksi periaate säilyy: hyvän hoidon keskiössä on yhä ihmisen kohtaaminen.

TEKSTI > ANNA-SOFIA NIEMINEN KUVAT > DIAKONISSALAITOKSEN MUSEON ARKISTO & OLLI-PEKKA ORPO

JUURIENNEN 1900-luvun taitetta Helsingin Diakonissalaitokselle etsittiin sivistyneitä, mielellään opettajan koulutuksen saaneita naisia diakonissoiksi.

Löytyi **Hanna Masalin**, kuvernöörin tytär ja Tammisaaren Yksityisen Tyttökoulun opettaja. Hän aloitti vuonna 1899 laitoksen opettajana.

”Pian hän kuitenkin omisti itselleen diakonissan kutsumuksen ja tuli samana vuonna sisaroppilaaksi”, kerrotaan Masalinin muistokirjoituksessa.

Diakonissoista koulutettiin sairaiden ja kärsivien auttajia, ja he ovat saaneet laitoksen perustamisesta eli vuodesta 1867 asti sairaanhoidon opetusta.

Ilmeisesti sisar Hannasta tuli etevä sairaanhoitaja, sillä pian hän vastasi osastonhoitajana pitkälti koko laitoksen sairaanhoidosta.

Kaavailtiin, että häntä varten perustettaisiin ylihoitajan toimi. Sitä ei kuitenkaan ehditty tehdä, kun laitoksen johtajat **Lina Snellman** kuoli vuonna 1924. Sisar Hanna nousi hänen tilalleen ja johti laitosta 14 vuotta, eläkeikänsä saakka.

Sisar Hanna jatkoi edeltäjänsä ura-uurtavaa työtä sairaanhoidon parissa. Sisar Lina oli koonnut oppinsa kahteen mustaan, vahakantiseen vihkoon. Niissä käsiteltiin kaikkea ihmisen anatomiaa aina sairaanhoitajille sopiviin ominaisuuksiin.

Sisar Linan opeista hahmottuu kuva

potilaan kohtaamisesta yksilönä ja kokonaisvaltaisesta hoidosta. Siihen kuului varsinaisten hoitotoimenpiteiden ja lääkitsemisen lisäksi muun muassa oikeanlainen ruokavalio, puhtaudesta huolehtiminen ja mielialan ylläpitäminen.

Sisar Lina kirjoitti kipujen lievittämisestä ja sairaan rohkaisusta näin: ”Kyse on rakkaudesta, sydämellisestä hyvästä tahdosta, joka on hyvin merkittävä ja joka saa paljon aikaan – tosin ei ilman sairaanhoidon teorian osaamista. Se on sitä, että sairaanhoitaja oikealla hetkellä – sen lisäksi, että hän ymmärtää ja osaa toimia – on valmis toimimaan, jopa itsensä kieltäen ja välttelemättä vaivaa, minkä se maksaa.”

Opettajataustainen sisar Hanna

”Ei pidä antaa mielenterveysongelman tai päihtymystilan hämärtää sitä, että jokaista pitää kunnioittaa.”

Heli Simonen (seisomassa) opettaa lähihoitajaopiskelijoille hoitotyötä. Hän sanoo, että perustaitojen täytyy tulla automaattisesti, jotta pystyy keskittymään ihmisen kohtaamiseen.

kehitti opetusta edelleen. Hänen johtajakautensa aikana, vuonna 1932, aloitti toimintansa Helsingin Diakonissalaitoksen sairaanhoitajakoulu.

Vuonna 1936 lääkintöneuvos **Herman Lavonius** totesi, että ”Helsingin Diakonissalaitosta voidaan pitää nykyaikaisen sairaanhoidon uranuurtajana maassamme”. Samalla tavalla laitosta voidaan pitää sairaanhoitajien koulutuksen uranuurtajana, sillä nämä kaksi asiaa ovat kulkeneet rinta rinnan. Oma, kehittynyt sairaala takasi sisaroppilaille hyvän paikan harjoitella sairaanhoitoa.

Helsingin Diakonissalaitoksen tehtävä hoitotyön ammattilaisten kouluttajana on jatkunut näihin päiviin asti, mutta nyt koulutus on erkaantumassa omaksi osakeyhtiökseen.

Sairaanhoitajien koulutus siirtyi jo vuosituhannen vaihteessa Diakonia-ammattikorkeakoululle. Muun muassa lähihoitajien koulutus on kuitenkin säilynyt laitoksella, Helsingin Diakoniaopiston alaisuudessa.

Ensi vuoden alussa opisto yhdistyy Oulun Diakoniaopiston ja Lahden diakonian instituutin kanssa ja niistä tulee valtakunnallinen Suomen Diako-

niaopisto. Käytännössä Suomen Diakoniaopiston Helsingin kampus jää toki Helsingin Diakonissalaitoksen kylkeen. Koulun opettajan **Heli Simosen** mukaan muutos ei juuri vaikuta esimerkiksi hänen työhönsä. Hän opettaa lähihoitajaopiskelijoille hoitotyötä, erityisesti vanhustenhoitoa.

Simonen tuli Helsingin Diakonissalaitokselle töihin vuonna 2002, aluksi sairaanhoitajaksi. Nyt hän on ollut laitoksella töissä 14 vuotta, vuodesta 2010 lähtien opettajana.

Hän ajattelee, että diakoniaopiston erottaa muista oppilaitoksista yhä yksi asia: kaiken keskiossa on ihmisten kohtaaminen.

Lähihoitajaopiskelijoille tosin opetetaan hoitotaitoja, kuten verenpaineen- ja verensokerin mittaamista, sekä tietoa sairauksista ja lääkähoidosta, ja vasta kun ne tulevat automaattisesti, pystyy keskittymään täysin hoidettavan kohtaamiseen.

”Hoitajaksi kasvaminen vaatii aikaa. Me annamme siihen eväät koulutuksessa, mutta kasvaminen on pitkä prosessi”, Simonen sanoo.

Hän ajattelee, että yksi tärkeä opet-

tajan tehtävä on auttaa opiskelijoita pohtimaan omia arvojaan ja asenteitaan. Siksi hänen tunneillaan keskustellaan paljon eettisistä kysymyksistä.

”Kun on hoitotyössä oikeasti vaikean tilanteen edessä, asenteet tulevat piilosta, jos niitä ei ole joutunut purkamaan jossakin vaiheessa.”

Monesti keskustelut pohjautuvat opiskelijoiden harjoittelussa kohtaamiin tilanteisiin. Kuten jo diakonissalaitoksen alkuaikoina, myös nykyään koulutukseen kuuluu paljon käytännön harjoittelua.

Simonen arvelee, että hän ei välttämättä ajattelisi hoitotyöstä niin kuin ajattelee, jos ei olisi tehnyt sairaanhoitajan töitä nimenomaan Helsingin Diakonissalaitoksella. Hän on työskennellyt esimerkiksi psyykkisesti sairaiden vanhusten ja hiv-positiivisten narkomaanien parissa.

”Yritän välittää opiskelijoille sen ajatuksen, että kaikki ihmiset on hoidettava. Ei pidä antaa mielenterveysongelman tai päihtymystilan hämärtää sitä, että jokaista pitää kunnioittaa.”

Lähteet: Erkki Kansanahon Sata vuotta kristillistä palvelutyötä, Lina Snellmanin Sairaanhoidon teoria I ja II, Hanna Masalinin muistokirjoitus sekä HDL:n verkkosivut.

Pomoksi myllerryksen keskelle

**TOISEN ASTEEN KOULUTUS ON SUURIS-
SA MUUTOKSISSA. JUHA-PETRI NIIRANEN
LUOTSAA NIIDEN LÄPI UUTTA OPPILAI-
TOSTA, SUOMEN DIAKONIAOPISTOA.**

TEKSTI > ANTTI JÄRVI
KUVA > KARI PULLINEN

REHTORI JUHA-PETRI NIIRASELLA on ollut kiireinen syksy. Sen jälkeen kun hänen työnsä elokuun lopussa alkoi, hän on tehnyt uutta valtakunnallista oppilaitosta Suomen Diakoniaopistoa (SDO).

”Peruskivi oli jo muurattu ja pohjatyöt tehty, mutta muutoin tämä on ollut tällaista uuden oppilaitoksen rakentamista”, hän sanoo.

Syksyllä aika on mennyt budjetin laatimiseen, organisaation rakentamiseen ja sopimusten neuvottelemiseen. Stressiä ei kuulemma ole ollut, vaikka työpäivät ovat venyneet pitkiksi.

”Tehtävää on paljon, mutta toisaalta joka päivä kun täältä työpaikalta lähtee, tuntuu että joku mielenkiintoinen asia jäi kesken.”

Suomen Diakoniaopistosta on tulossa yksi Suomen suurimmista hyvinvointi- ja hoiva-alojen kouluttajista. Oppilaitos syntyy, kun kolme perinteistä koulutuksen järjestäjää – Helsingin Diakoniaopisto, Lahden diakonian instituutti ja Oulun Diakoniaopisto – yhdistyy.

Rehtori Juha-Petri Niiranen tapaa sanoa, että hänessä kulkee evakon veri. Toimisto matkaa salkussa, kun opetus jatkuu neljällä paikkakunnalla.

Niitä pyörittävillä säätiöillä on yhteensä noin 400 vuoden kokemus diakoniseen perustaan nojaavasta koulutuksesta.

”Yhdistymisen taustalla vaikuttavat ammatillisen koulutuksen rahoitukseen liittyvät leikkaukset”, Niiranen myöntää. ”Toisaalta ehkä merkittävämpi tekijä on, että yhdistymisen myötä saadaan valtakunnallista näkyvyyttä ja voimaa taata toimintaedellytykset.”

UDELLA POMOLLA on paljon kokemusta erilaisista koulutusorganisaatioista. Myös Helsingin Diakonissalaitoksen punatiilinen alue on hänelle tuttu, sillä hän toimi Helsingin Diakoniaopiston koulutusjohtajana vuosina 2002–2011.

”Lähdin silloin vähän sillä ajatuksella, että jos täältä jotain mielenkiintoista tehtävää tulee, niin voin myös palata. En olisi uskonut, että se ihan vajaan viiden vuoden aikana tapahtuu.”

Suomen Diakoniaopisto on muodoltaan osakeyhtiö, jonka suurin omistaja on Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö. Juha-Petri Niiranen toimii sekä oppilaitoksen rehtorina että toimitusjohtajana.

”Osakeyhtiö on vielä aika harvinaisen oppilaitosten ylläpitämisuoto, mutta se on yleistymässä. Minultakin on kysytty, tarkoittaako tämä nyt sitä, että Suomen Diakoniaopisto Oy alkaa tehdä bisnestä”, hän sanoo. ”Sitä se ei tarkoita, vaan tämä on edelleen yleishyödyllistä ja voittoa tavoittelematonta toimintaa.”

Diakoniaopiston opetus jatkuu samoissa kiinteistöissä kuin ennenkin. Yksiköitä on yhteensä neljällä paikkakunnalla: Helsingissä, Lahdessa, Oulussa ja Ylitorniolla.

”Tykkään siitä, että työ on liikkuvais- ta ja toimisto kulkee salkussa. Sanonkin usein, että minussa virtaa evakon veri ja on oltava aina valmis vaihtamaan paikkakuntaa”, Niiranen sanoo.

Toisaalta pomo ei voi olla jatkuvasti paikalla eikä säästöjen vuoksi sovi koko ajan matkustellakaan. Siispa yksiköiden välillä pidetään yhteyttä verkon välityksellä.

”Henkilöstön pitää oppia siihen, että esimies voi olla jossain muualla. Toisaalta esimiehen pitää oppia luottamaan, että vaikka hän ei ole paikalla, niin työt tulevat tehdyiksi ja opiskelijoista pidetään huolta.”

”Henkilöstön pitää oppia siihen, että esimies voi olla jossain muualla. Toisaalta esimiehen pitää oppia luottamaan, että vaikka hän ei ole paikalla, niin työt tulevat tehdyiksi ja opiskelijoista pidetään huolta.”

OPPILAITOSTEN yhdistämisessä on haasteensa. Uudistuksella valmistaudutaan hallituksen ajamaan ammatillisen koulutuksen reformiin ja haetaan kustannus- säästöjä, mutta samalla tavoitteena on palvelua entistä paremmin opiskelijoita ja työelämää.

”Ilman muuta yhdistymisellä täytyy myös olla lisäarvo opiskelijalle”, Niiranen sanoo.

Uudessa oppilaitoksessa on lähes 2 000 opiskelijaa. Niiraseen toiveissa on, että opiskelijat voisivat esimerkiksi suorittaa opintoja tai tehdä työssä oppimista joustavasti eri paikkakunnilla. Eri toimipaikoissa työskentelevillä opettajilla on erikoisosaamista, jota voitaisiin jakaa digitaalisilla menetelmillä ja verkko-opintoina.

Kolmella oppilaitoksella on omat, pitkät perinteensä ja vakiintuneet toimintatapansa. Keskeinen kysymys on, miten yhteinen toimintakulttuuri luodaan.

”Ainakaan sitä ei luoda neuvotteluhuoneissa tai voida käsitellä minään kokousasiana. Se vaatii sitoutumista, pitkäjänteisyyttä ja asioiden tekemistä yhdessä.”

TOISEN ASTEEN AMMATILLINEN koulutus on parhaillaan myllerryksessä. Hallitus on leikannut koulutuspaikkoja, ja se patistaa kouluja uudistamaan sisältöjä, tehostamaan toimintaansa ja varsinkin kuluttamaan vähemmän rahaa.

Niiranen näkee koulutusreformissa paljon hyviä asioita, esimerkiksi raja-aitojen purkamisen nuorten ja aikuisten ammatillisen koulutuksen väliltä. Toisaalta rahoitusleikkauksiin ja rahoitusjärjestelmän uudistamiseen liittyy isoja riskejä.

Rahoitusjärjestelmä on muuttumassa niin, että kouluja palkitaan suorituista tutkinnoista ja tutkinnon osista, kun taas nykyään mitataan läsnä olevien

opiskelijoiden määrää.

Suomen Diakoniaopiston opiskelijoihin kuuluu erityisryhmiä ja paljon niitä opiskelijoita, joiden etenemistä erilaiset oppimisen vaikeudet hidastavat. Niiraseen mukaan opiskelijoiden ohjaukseen ja yksilölliseen kohtaamiseen pitää panostaa.

”Jos me onnistutaan siinä, että opiskelijat valmistuu ajoissa, se voi kääntyä meille myös rahoituksellisesti positiiviseksi asiaksi.”

Suomen Diakoniaopisto tarjoaa koulutusta niille kohderyhmille, joilla on vaara jäädä koulutuksen ja työelämän ulkopuolelle, esimerkiksi maahanmuuttajille ja syrjäytyneille nuorille. Niiranen muistuttaa, että oppilaitoksella pitää olla herkkyyttä aistia, mitkä kohderyhmät erityisesti tarvitsevat koulutusta ja tukea.

”Esimerkiksi meillä on työmarkkinoilla puoli miljoonaa aikuista, jotka ovat käyneet pelkän perus- tai kansakoulun. Kun eletään tällaista yt-neuvottelujen aikaa, on selvää, että sellaiset irtisanotut jäävät heikkoon asemaan. Tässä on aikuiskoulutuksella iso tehtävä.”

JUHA-PETRI NIIRANEN

> Suomen Diakoniaopiston rehtori ja toimitusjohtaja

> Valmistunut kasvatustieteen maisteriksi Joensuun yliopistosta vuonna 1994.

> Asuu Hermannissa Helsingissä.

> Harrastaa lenkkeilyä, kuntosalia, spinningiä, aikidoa, kotitöitä ja matkailua.

150 vuotta rohkeutta välittää

Helsingin Diakonissalaitos juhlii työn lomassa läpi ensi vuoden. Juhlavuoden ohjelmaa koor-dinoiva Jaana af Hällström kokosi kysymyksiä ja vastauksia siitä, mitä juhlaohjelmistolta on odotettavissa.

KARI PULLINEN

Intendentti Jaana af Hällström Diakonissalaitokselta toimii 150-vuotisjuhlavuoden koordinaattorina.

HELSINGIN DIAKONISSALAITOS perustettiin vuonna 1867 kulkutautisairaalaksi ja paikaksi, jossa nuorille naisilla tarjottiin mahdollisuus kutsumustehtävään hätää kärsivien auttajana, diakonissana.

Perustajan tittelin on saanut everstinna **Aurora Karamzin** (1808–1902). Laitos on hänen merkittävin yhteiskunnallinen ansionsa, mutta yksilösuorituksesta ei diakonissalaitoksen perustamisessa kuitenkaan ollut kysymys. Ilman Suomen Lähetysseuran keskeisiä vaikuttajia historia olisi ollut toisenlainen. Kunniata siis myös **G. M. Waenerbergille**, **K. J. Sireliukselle**, **E. Pettersonille** ja **E. A. Hjeltille**. Au-

rora Karamzinilla oli keskeinen vaikutus, niin henkisesti kuin taloudellisesti, koko 1800-luvun lopun. Ja hänen nimensä elää yhä edelleen keskuudessamme!

Onko juhluvuodella tunnuslausetta? Tunnuslause ”Rohkeutta välittää” kuvaa laitoksen toimintaa 150 vuoden ajalta. Se kertoo halusta kohdata lähimmäinen sellaisena kuin hän on, huolimatta ympäristön asenteista ja mielipiteistä.

Miten juhluvuotta vietetään? Juhlavuotta vietetään koko vuosi, mutta lähinnä työn merkeissä. Toisin kuin monessa edellisessä tasavuotisjuhlassa, nyt ei ole yhtä suurta juhlatilaisuutta teatteriesityksineen vaan juhla koostuu useammasta pienemmästä tapahtumasta. Juhlasta on haluttu tehdä nykypäivän Helsingin Diakonissalaitoksen näköinen.

Kuinka ohjelmasuunnittelu on edennyt? Juhlavuoden ohjelmasta vastaa juhlatoimikunta. Myös koko laitoksen henkilökunnalla on ollut mahdollisuus osallistua suunnitteluun.

Mikä on juhluvuoden merkitys? Diakonissalaitos on Suomen vanhimpia yhteisöjä. Merkkivuosi on hyvä hetki katsoa taaksepäin mutta ennen kaikkea se on välietappi kohti seuraavia haasteita. Meillä on hieno ja ainutlaatuinen historia!

Ensi vuosi on myös Suomi100-juhlavuosi. Osallistuuko Helsingin Diakonissalaitos tähän juhlintaan? Helsingin Diakonissalaitos vietti 50-vuotisjuhlaa kun Suomi itsenäistyi. Samana päivänä kun Suomen kirkoissa muistettiin diakonissalaitosta ja saarnattiin diakoniasta, luettiin jumalanpalveluksessa myös Suomen itsenäisyysjulistus. Laitos on siis vankasti mukana itsenäisen Suomen 100-vuotisjuhlassa, ja kytkeydymme sen teemaan ”Yhdessä”.

Mitä tapahtuu ja milloin?

5.1. Vuosi aloitetaan kello 16 sytyttämällä 150 lyhtyä Alppikadun korttelin sisäpihalla. Lyhtyjä on maalattu tyhjiä säilykepurkeista osastoilla ja yksiköissä, myös esimiehet ovat antaneet luovutensa kukkia. Samana päivänä avataan Lux Helsinki -tapahtuma. Korttelissamme on tämän valojuhlan ”varjotapahtuma”.

17.1. Yhdessä mutta erikseen -teemalla juhlitaan kello 14 alkaen. Eri yksiköt kokoontuvat iltapäiväkahvien merkeissä juhlapöytiin: niitä yhdistää yhteinen juhlapöytäilä, samanlaiset

astiat ja juhlaleivonnainen. Kukin yksikkö voi tuunata juhlasta oman näköisensä.

10.3. Auroran nimipäivää on juhlittu diakonissalaitoksella jo vuonna 1868. Juhlavuonna 2017 päivän erikoisuus on muhkean historiateoksen julkaiseminen. Teoksen on kirjoittanut filosofian tohtori Jyrki Paaskoski. Tulossa on noin 500 sivua Helsingin Diakonissalaitoksen ainutlaatuisen toiminnan kuvausta.

11.3. Laitoksen sisarkuntaa yhteen kokoavat Yhteyspäivät järjestetään juhluvuonna 10.–11.3. Sisarkunta koostuu diakonissalaitoksella vihiyistä diakonissoisista ja seurakuntakuraattoreista.

Päiviin liittyy keskeisesti juhlasarten muistaminen. Juhlavuonna muistamistilaisuus on julkinen, eli nyt on ainutlaatuinen tilaisuus kurkistaa menneisiin vuosikymmeniin kun 70, 60 ja 50 vuotta sitten laitoksessa opintonsa aloittaneita muistetaan.

10.–14.7. Heinäkuussa Diakonissalaitos on mukana Porissa yhteiskunnallisten vaikuttajien Suomi-Areenassa ”Ääripää”-hankkeellaan. Haluamme herättää keskustelua ja nostamme esiin ratkaisua vaativia kysymyksiä. Hankkeeseen liittyy myös podcast-ohjelmasarja.

18.–20.8. Aurora Karamzin oli inokas kävelijä. Hänen innoitta-

manaan vaelletaan kävellen tai pyöräillen Karjalohjalla sijaitsevaan Heponiemeeseen. Majoituksesta peritään omakustannushinta.

24.8. Alppikadun korttelissa juhlitaan kello 11–18 näyttävästi. Samaan aikaan kaupungilla kiertää ratikka ”Diaspära”. Luvassa on monipuolista ohjelmaa myös talon omien esiintyjien voimin.

17.12. Joulukuun 17. päivänä 2017 tulee kuluneeksi 150 vuotta siitä kun laitos vihittiin käyttöön. Draaman kaari täyttyy Kallion kirkossa juhla jumalanpalveluksessa klo 10. Päivä päättyy kirkkokahveihin Alppikadulla.

Juhlavuoden ohjelma: hdl.fi

Diacor ja Terveystalo yhdistyvät

SUOMEN TERVEYSTALO Oy ja Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö ovat sopineet Diacor terveystalvot Oy:n yhdistymisestä Terveystaloon. Yhdistymisen myötä Helsingin Diakonissalaitoksesta tulee Terveystalon merkittävä omistaja. Yhdistyminen vahvistaa Terveystalon valtakunnallista kasvustrategiaa ja suomalaisista omistusta. Yritysjärjestely vaatii Kilpailu- ja kuluttajaviraston hyväksynnän.

”Säätiön näkökulmasta yhdistymisen ensisijaisena tavoitteena on omistuksemme arvon kasvattaminen. Tätä kautta varmistamme strategiaamme toteuttamisen, jossa tärkeimpänä tavoitteena on turvata diakoniatyön rahoitus ja investoida toiminnan uudistamiseen. Aiomme tulevaisuudessakin tuottaa palveluita yhteiskunnan heikoimmassa asemassa oleville ja kehittää suomalaisista hyvinvointiyhteiskuntaa. Vahvistamme toimintaamme sosiaalipalveluissa, kuten

hoivapuolella. Terveystalon omistajana olemme mukana myös suomalaisen terveydenhuollon rakentamisessa”, sanoo Helsingin Diakonissalaitoksen toimitusjohtaja Olli Holmström.

Helsingin Diakonissalaitoksen omistaman Diacorin kokonaisuusmyynti vuonna 2015 oli noin 129,2 miljoonaa euroa. Diacorin palveluksessa on noin 700 henkeä, ja yhtiön lääkäriseemilla sekä sairaalassa toimii noin 800 ammatinharjoittajaa. Yhtiöllä on pääkaupunkiseudulla 13 lääkäriseemaa ja sairaala sekä lääkäriseema Turussa.

Terveystalolla on valtakunnallinen, 170 toimipaikan verkosto. Yhtiön terveystalvot kokonaisuusmyynti vuonna 2015 oli 505,6 miljoonaa euroa. Terveystalo työllistää valtakunnallisesti yli 6 800 terveydenhuollon ammattilaista.

Markku Niskanen

KARI PULLINEN

Tino Kinnunen (vas.), Pekka Pulkkinen ja Mika Mäkelä-Virtanen sytyttivät kynttilät kuolleille läheisilleen Aurora-talossa pyhäinpäivän alla.

Hyvästi, toverit!

PÖYDÄN ÄÄREEN kokoontuneille HDL:n Aurora-talon asukkailla kulunut vuosi oli kova. Aurora-talon 6–8-kerrosten 54 asukkaasta kuoli kuusi. Lisäksi vesivahinko ajoi talon yli sata asukasta ja henkilökunnan evakkoon viideksi kuukaudeksi.

Pyhäinpäiväviikolla yhteisödiakoni **Johannes Niska-Virta**, pastori **Elina Jokipaltio** ja muusikko **Johannes Österlund** pitivät talossa muistotilaisuuden, jossa edesmenneille tovereille sytytettiin kynttilä.

Jokaiselle järjestetään muistotilaisuus myös heti kuoleman jälkeen, mutta nämä yhteiset pyhäinpäivän tilaisuudet ovat Nis-

ka-Virran mukaan tärkeitä koko yhteisölle: niin asukkailla kuin henkilökunnallekin. Ennen kuin kynttilät sytytettiin, Niska-Virta luetteli kuuden poismenneen asukkaan nimet.

”Se on monta. Kaikki kuolivat sairauteen, mikä on tavallaan lohduttavaa”, Niska-Virta sanoi asukkailla, joille tapaturman tai rikoksen uhrina kuoleminenkin on liian tuttua.

Tino Kinnunen kertoi ystävästään, jonka tunti 20 vuotta.

”Pääsin hyvästelemään hänet. Pidin kädestä kiinni ja sanoin, että tulen sitten perästä”, Kinnunen sanoo. ”Se oli tärkeää.”

Ari Lahdenmäki

> Lyhyesti

Pieniä suuria uutisia

1

Paperittomien määrä on pysynyt maltillisena. HDL:n kartoitustyön mukaan paperittomien määrä Helsingin seudulla on vielä maltillinen. Tilanne voi kuitenkin muuttua kielteisten turvapaikkapäätösten myötä. Kartoitustyön tavoitteena on tarkentaa kuvaa paperittomien tilanteesta ja avun tarpeesta. hdl.fi/medialle

2

Viesti-lehti palkittiin. Viesti ylsi ykkösjalle viestinnän ammattilaisten ProComin vuosittaisessa Lehtikatsauksessa. Viesti voitti katsauksen aikakaus- ja sidosryhmälehtien sarjan. Raati arvio Viestin erittäin selkeäksi ja journalistisesti laadukkaaksi kokonaisuudeksi, jolla on huolella räätälöity, moderni konsepti.

3

HOIVA OSTI KOTIHOITOTRYTYKSEN VANHUSTYÖN KESKUSLIITOLTA. Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy vahvistaa kasvuaan pääkaupunkiseudulla. Hoiva osti Vanhustyön keskusliitto ry:ltä kotihoitoyritys VTKL-palvelut Oy:n koko osakekannan. VTKL-palvelut tarjoaa pääkaupunkiseudulla monipuolisia hyvinvointiin, kotihoitoon, kotisairaanhoidon, kotipalveluun ja kodin puhtauspalveluihin liittyviä palveluita.

Tervetuloa kaksikielisille Yhteyspäiville

10.–11.3.2017

Helsingin Diakonissalaitoksesta valmistuneet diakonissat ja seurakuntakuraattorit kutsutaan Yhteyspäiville, joita ensi vuonna vietetään 150-vuotisjuhlien merkeissä.

Päivien avaus on kirkossa perjantaina 10.3. klo 13:00. Päivien tarkempi ohjelma, ilmoittautumisohteet sekä juhlasarten nimet julkaistaan vuoden 2017 ensimmäisessä Viesti-lehdessä.

Juhlasaria muistetaan lauantaina 11.3. iltapäivällä, ja Yhteyspäivät päättyvät ehtoolliskirkkoon lauantai-iltana.

Välkommen till tvåspråkiga Gemenskapsdagar

10–11.3.2017

De diakonissor och församlingskuratorer som utexaminerats från Diakonissanstalten inbjuds till Gemenskapsdagar som nästa år firas i 150 årsjubileets tecken.

Dagarnas öppnande i kyrkan fredag 10.3. kl.13:00. Dagarnas detaljerade program, direktiv för anmälan, samt jubileumssystrarnas namn publiceras i det första numret av tidningen Viesti år 2017.

Jubileumssystrarna firas lördag eftermiddag den 11.3, och dagarna avslutas med kvällsmässa i kyrkan lördag kväll.

HELSINGIN
DIAKONISSALAITOS

25.12 klo 07.00

Jouluaamun jumalanpalvelus Diakonissalaitoksen kirkossa

Antti Lemmetyinen, saarna
Olli Holmström, liturgia
Elsa ja Kaarina Sihvola, musiikki

Jumalanpalveluksen jälkeen
kirkkokahvit ja Kauneimmat
joululaulut Aurorasalissa.

Alppikatu 2, 00530 Helsinki

> In Memoriam

Diakonissa

Inez Valtonen

s. 29.8.1924 k. 29.10.2016

Sisar Inez tuli oppilaaksi Diakonissalaitokselle 1950. Hänet otettiin koesisareksi 1951 ja vihittiin diakonissaksi 1955. Valmistumisensa jälkeen sisar Inez palveli tuonaikaisen käytännön mukaan ensin Diakonissalaitoksen sairaalassa. Tämän jälkeen hän siirtyi seurakuntatyöhön.

Hän palveli useita seurakuntia: Turun Tuomio-kirkkoseurakuntaa, Helsingin Malmin seurakuntaa, Huopalahden seurakuntaa, ja vuodesta 1966 Roihuvuoren seurakuntaa, kunnes hän vuonna 1985 jäi eläkkeelle.

Sisar Inezin valitsema koesisarlaus: "Herra on minun valoni ja apuni, ketä minä pelkäisin? Herra on minun elämäni turva, ketä siis säikkyisin?" Ps. 27:1

Diakonissan

Rakel Ehrnström

f. 2.4.1930 d. 6.9.2016

Syster Rakel kom som elev till Diakonissanstalten 1956, upptogs till provsyster 1957 och vigdes till diakonissa 1960. Efter avslutade studier tjänade hon vid Diakonissanstaltens sjukhus inre medicinska avdelning och Elims sjukavdelning.

År 1961 påbörjade syster Rakel sin församlingstjänst i Karis församling. Denna församling tjänade hon hela sitt yrkesverksamma liv, och många är de karisbor som med värme och tacksamhet tänker på syster Rakel och det lugna och sakliga förhållningssätt som kännetecknade hennes arbete.

Syster Rakels provsysterord: "Led mig i din sanning, och lär mig, ty du är min frälsnings Gud; dig förbida jag alltid." Ps. 25:5

Kirurgiyliääkäri

Jaako Seiro

s. 25.10.1927 k. 22.10.2016

Jaako Seiro valmistui ylioppilaaksi 1947 ja lääkäriksi 1957. Seiron lääkärinura nivoutui tiivisti Helsingin Diakonissalaitokseen. Vuodesta 1965 alkaen hän veti laitoksen yhteydessä toiminutta Helsingin maalaiskunnan (nyk. Vantaan) kirurgista osastoa. Kun Vantaasta tuli kauppalaa 1972, perusti se oman sairaalan, jonka kirurgisen osaston ylläpitäjinä Seiro toimi eläkkeelle siirtymiseensä, vuoteen 1990 asti. Diakonissalaitoksella hän piti vastaanottoa vuoteen 1996, jolloin hän myös väitelti tohtoriksi. Jaako Seiro leikkasi uransa aikana noin 10 000 potilasta. Hänen väitöskirjansa perustui yli 2 000 avoimeen sappileikkaukseen. Jaako Seiro arvosti suuresti Diakonissalaitoksen hoitajien työtä ja lääkärikollegoilta saatua tukea. "Inhimillisyys lääkärin uralla on aina tärkeätä", Seiro summasi kirurgin uransa haastattelussa vuonna 2005.

Karin Strandberg

Johtava diakonissa
Ledande diakonissa

Tilaa majapaikassa

”HEILLE EI OLLUT TILAA majapaikassa.” (Lk 2:7). Nämä jouluevankeliumin sanat kuulemme luettavan kaikissa kirkoissamme jouluaamuna.

Teksti kertoo nuoresta perheestä, joka yli 2000 vuotta sitten lähti pitkälle ja vaaralliselle matkalle. Perhe lähti täyttämään kansalaisvelvollisuutensa: kirjoittautumaan veroluetteloon. Valinnanvaraa ei ollut. Matkan teki erityisen vaikeaksi nuoren naisen pitkälle edennyt raskaus.

Päästyään perille perhe sai tietää, ettei sille löydy paikkaa, missä yöpyä – ei tilaa majapaikassa. Niin nuori nainen, Maria, synnytti poikansa tallissa.

”Hän kapaloi lapsen ja pani hänet seimeen”, kertoo jouluevankeliumi. Tämä on niin kaukana kiiltokuvamaisesta joulukortti-idyllistä kuin mahdollista. Aivan epätoennäköinen käy toteen. Jumala ottaa ihmisen hahmon ja jakaa ihmiselämän ehdot.

TÄSTÄ TULI UUDEN AJANLASKUN ALKU. Sen mukaan me nyt kirjoitamme vuoden 2016.

Saman ajanlaskun mukaan on ensi vuonna kulunut 150 vuotta Helsingin Diakonissalaitoksen perustamisesta. Myös silloin ihmiset olivat matkalla. He pakenivat omissa maassaan, tuhansittain, nälänhätää ja sairauksia. Heilläkään ei ollut valinnanvaraa.

Diakonissalaitos avasi silloin ovensa, majapaikkansa.

Myös meidän päivinämme – ehkä enemmän kuin koskaan aikaisemmin – ovat ihmiset matkalla. Tuhoutumisen riskin uhallalla he lähtevät matkaan, meidän päiviemme pakolaiset, tietämättä, onko ketään, joka voisi tarjota heille tilaa majapaikassa.

Hän joka syntyi tallissa sai myös hyvin pienenä kokea pakolaisuuden, paon henkensä kaupalla. Kotimaahansa paluun jälkeen hänestä kasvaa se, joka armahtaa onnettomia, joka ruokkii nälkäisiä, joka parantaa sairaita ja julistaa anteeksiantamusta ja sovutusta ihmisten välille.

Ajanlaskumme lopussa tulee tallin lapsi, hän joka oli sekä pakolainen että turvaton, hän joka elämällään sovitti maailman Jumalan kanssa, sanomaan: ”Kaiken, minkä te olette tehneet yhdelle näistä vähäisimmistä veljistäni, sen te olette tehneet minulle.” (Matt. 25:40).

Avatkaamme tänä jouluna ovemme, majapaikkamme, kirkkomme ja sydäntemme huoneet kaikille niille, joilta puuttuu se, mitä meillä on yltäkyllin!

Rum i härbärgen

”DET FANNS INTE RUM för dem i härbärgen.” (Luk. 2:7) Denna rad ur julevangeliets välbekanta text, kan vi höra läsas i de flesta av våra kyrkor under julhelgen.

Texten berättar om en ung familj, som för mera än tvåtusen år sedan begav sig ut på en lång och farofylld resa. De reste för att uppfylla sin medborgerliga plikt, för att låta registrera sig för skattskrivning. De hade inget annat val. Det som gjorde resan extra svår, var den unga kvinnans långt framskridna graviditet.

Väl framme vid resans mål, får de veta att det inte finns något rum där de kan övernatta. ”Det fanns inte rum för dem i härbärgen.” Så får den unga kvinnan, Maria, föda sin son i ett stall. ”Hon lindade honom och lade honom i en krubba” säger julevangeliets text. Detta är så långt från den glansbildslika julkortsidyllen som man bara kan komma.... Det helt osannolika blir sanning. Gud tar mänsklig gestalt och delar människornas villkor.

DETTA BLIR BÖRJAN på en ny tideräkning enligt vilken vi nu skriver år 2016. Enligt samma tideräkning har det nästa år förflutit 150 år sedan Helsingfors Diakonissanstalt grundades. Också vid denna tid var människor på resa. De flydde inom det egna landet, i tusental – undan hugersnöd och sjukdomar. De hade inte heller något val. Diakonissanstalten öppnade då sina dörrar – sitt härbärke.

Också i våra dagar – mähända mera än någonsin tidigare – är människor på resa. Med risk för att förlora sina liv ger de sig iväg, våra dagars flyktingar – utan att veta om det finns någon som kan erbjuda dem rum i sitt härbärke...

Han som föddes i ett stall, fick som mycket liten också prova på att vara flykting – att fly för sitt liv. Väl tillbaka i sitt hemland, växer han upp till att vara den som förbarmar sig över de olyckliga, den som mättar de hungrande, den som botar de sjuka och förkunnar förlåtelse och försoning människor emellan.

Vid vår tideräknings slut, skall han som var barnet i stallen, som var både flykting och fredlös, han som med sitt liv försonade världen tillbaka till Gud – han skall då säga: ”Allt vad ni har gjort mot en av dessa min minsta bröder, det har ni gjort mot mig.”

Låt oss denna jultid öppna våra dörrar, våra härbärgen, våra kyrkor och våra hjärtas rum – för alla dem som saknar det som vi har i överflöd!

**”NUORILLE VAMOS ON
ONNENPOTKU: TÄÄLLÄ
SAA VERTAISTUKEA,
SUA YMMÄRRETÄÄN,
KUUNNELLAAN
EIKÄ SYYTELLÄ
VAAN OHJATAAN
ETEENPÄIN ELÄMÄSSÄ.”**

– Hanna-Kaisa, 22, Helsinki

iVAMOS!
HELSINGIN DIAKONISSALAITOS

Helsingissä, Espoossa, Lahdessa, Kuopiossa ja Turussa asuu lukuisia syrjäytyneitä nuoria. He ovat pudonneet koulu- ja työelämän ulkopuolelle. Moni nuori kamppailee yksinäisyyden, rahahuolien, mielenterveysongelmien tai päihteiden kanssa. Me Vamoksessa haluamme auttaa heidät takaisin ihmisten pariin, kouluun ja töihin. Mutta emme pysty siihen yksin.

Siksi käynnistimme kampanjan, jonka tavoitteena on pysäyttää nuorten syrjäytyminen Vamos-kaupungeissa. Tee vuoden paras päätös, ja lahjoita joulukortti- ja joululahjarahat nuorten hyväksi. Yksi nuori ohjataan takaisin koulu- tai työelämään 1700 eurolla. Lue lisää Vamoksen työstä: vamosnuoret.fi.

**Pysäytä nuorten
syrjäytyminen ja anna
joulun paras lahja!**

Tule mukaan yrityksenä
tai yksityishenkilönä.

hdl.fi/lahjoitus tai
hdl.fi/yrityslahjoitus

Kiitos avustasi!

#paraslahja #lahjanuorille

**HELSINGIN
DIAKONISSALAITOS**